

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], za tujino 30[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15 621.

Št. 144

Ljubljana, petek, dne 26. junija 1931

Leto II.

Optimizem v Ameriki po odgovoru Francije

Ameriški zakladni tajnik v Parizu - Sestanek francoskih in nemških državnikov se bo vršil - Italija za enoten nastop s Francijo in Belgijo

Dr. Djurić Djordje, naš novi finančni ministér, do sedaj poslanik v Londonu.

Minister Švrljuga na Bledu

Beograd, 25. junija. AA. S snočnjim brzim vlakom ob 10.50 je odpotoval s svojo gospo na Bled minister brez listnice dr. Stanko Švrljuga. Tam ostane nekoliko dni, nato pa odpotuje na odmor v inozemstvo.

Nov kancelar kraljevih redov

Beograd, 25. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja, ki je predlog predsednika ministrskega sveta razvezan dolžnosti kancelarja kraljevih redov Dušan Stefanović, divizijski general v pokoju, za kancelarja kraljevih redov pa je postavljen Dragoljub Jeremić, brigadni general v pokoju.

Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog predsednika ministrskega sveta odlikovan z redom Sv. Save I. stopnje Dragoljub Jeremić, brigadni general v pokoju.

Italijanska industrijska misija v Rusiji

Rim, 25. junija. n. Italijanska industrijska misija, ki je sedaj v sovjetski Rusiji, je posešla Moskvo in Nižni Novgorod, sedaj pa odpotuje v Leningrad. Kakor javljajo fašistični listi, so sovjetska oblastva prisrčno sprejela italijansko industrijsko misijo. Danes javljajo, da je bil za bivanja te misije v Moskvi izdelan spoznamni z zastopniki sovjetske vlade obširen program za vzajemno trgovinsko in industrijsko sodelovanje. Sklenjeno je bilo, da se bo vršila širša konferenca med italijanskimi industriji in zastopniki sovjetskih gospodarskih organizacij. V službenih krogih trdijo, da bo sovjetska vlada predlagala italijanskim industrijem, naj se italijansko-sovjetska pogodba o naročilih, ki je bila nedavno tega zaključena v Rimu, razširi v toliko, da se sovjetska naročila v Italiji zvišajo za 200.000.000 rubljev. Na drugi strani pa bi Italija kompenzirala ta naročila z nakupom ruskih kmetijskih pridelkov in pa petroleja. Ni še ugotovljeno, ali je resnična vest, da so pri tej priliki italijanski industriji vodili s sovjetsko vlado pogajanja o vprašanju svobodnega sovjetskega pasu, ki naj bi se ustanovil v tržaški luki.

Pred rešitvijo uradniškega vprašanja v Avstriji

Dunaj, 25. junija. d. Danes opoldne sta se zvezni kancelar dr. Buresch in finančni ministér dr. Redlich sestala v parlamentu z zastopniki velenemcev in s strokovnimi referenti na razgovor, da bi se odstranile težkoče v zadevi uradniških plačil. V teku konference je vlada predložila nov posredovalni predlog, ki meri v glavnem na to, da se namesto dosedanjega načrta znižanja plač uvede enkratno štetje pri decembrskih nagradah uradnikov. To sklenjevala po tem, ali je uradnik samec, ali je oženjen brez otrok, ali pa oženjen z otroki. Znižanje renumeracij bi znašalo od 20% navzdol do 10%. Po daljšem razpravljanju je bil ta kompromisni predlog v načrtu sprejet. S tem so odstranjene težave, o katerih so včeraj in predvčeršnjim pisali razni listi in jih označevali kot znamenje za bližnjo krizo nove vlade dr. Burescha. Novi predlogi bodo v smislu današnjih razgovorov že v bližnjih dneh predloženi parlamentu. Hkratu bo stari načrt po željah velenemcev umaknjen.

Gömbös sit politike

Bratislava, 25. junija. n. Tukajšnji »Reggels« javlja, da madjarski vojni ministér Gömbös razočaran in da se namerava popolnoma umakniti iz političnega življenja. Pri volilni agitaciji je uvidel, da je vojska in sploh oborožena sila popolnoma za Bethlena, ne pa zanj.

Pariz, 25. junija. AA. Minister za zunanje zadeve Briand je sprejel v posebni avdienci nemškega poslanika Hoëscha, s katerim je imel dolg razgovor. Po časopisnih vesteh je odgovor francoske vlade na Hooverjev predlog zelo kratek in obsega samo 4 daktilografirane strani. V odgovoru se poudarja duh francoske koncilijantnosti. Francija želi, da ostanejo določbe Youngovega načrta v veljavi, pripravljena pa je izročiti brezpogojne anuitete reparacijskih plačil banki za mednarodna plačila, ki jih ta naj da v lastni odgovornosti kot posojila.

Stališče Belgije

Bruselj, 25. junija. AA. Vanderveld je v parlamentu odgovoril na Hooverjev predlog. Dejal je, da se Belgija ne more odreči privilegiranemu položaju, ki ji je bil priznan v pogledu odškodnine za nesrečo, ki jo je pretrpela. Hymans se je pridružil Vanderveldu ter naglasil potrebo, da se predlagani moratorij dobro prouči, preden se da odgovor.

Stimson zadovoljen s položajem

London, 25. junija. AA. Iz Washingtona poročajo, da bo ameriška zvezna banka skupno z angleško francosko in mednarodno banko dovolila Nemčiji zasilni kredit, ki naj ji omogoči izpolnitev obveznosti, ki zapadejo ta mesec.

Ameriški zakladni tajnik Mellon, ki se mudi trenutno v Angliji, je odpotoval davi v Pariz, kjer bo razpravljal s francosko vlado o položaju. Pravijo, da ameriški državni tajnik Stimson zelo optimistično gleda na sedanji položaj.

Dejal je, da bi bil zločin, ako bi se Hoover načrt izjalovil. Današnja borza je bila zaradi bolj optimističnega razpoloženja glede usode Hooverovega predloga precej čvrsta.

Angleški in nemški vrednostni papirji so precej narasli.

Dasi vsebina francoskega odgovora Washingtonu ni še popolnoma znana, menijo, da je Francija pristala na Hooverovo akcijo pod pogojem, da ostane Youngov načrt neizpremenjen. O tej zadevi bo razpravljal ameriški zakladni tajnik Mellon v Parizu.

Sestanek med francoskimi in nemškimi državniki

Pariz, 25. junija. AA. Poročajo, da se bo sestanek med francoskimi in nemškimi državniki, ki ga je predlagal Brüning, vršil v kratkem. Objavili so uradni komunikate, da je ministrski predsednik Laval obvestil nemško vlado, da bo z veseljem pozdravil poset kancelarja Brüninga in zunanjega ministra Curtiusa v Parizu. Komunikate ne navaja datuma za poset nemških ministrov. Vendar menijo, da se bo to kmalu zgodilo, najbrže že prihodnji teden. Nekateri listi pa pravijo, da nemška ministra ne bosta posešla Pariza pred koncem julija. Poučeni krogi menijo, da bodo določili definitivni datum poseta nemških ministrov šele po zunanje-politični debati v francoski zbornici, ki bo v petek.

Anglija sprejme žrtve

London, 25. junija. Izjava zakladnega ministra Snowdena na včerajšnji seji spodnje zbornice, da se Anglija pridružuje Hooverovemu predlogu, je napravila tudi na opozicijske kroge dober vtis, dasi bi Anglija zaradi moratorija izgubila v tem letu 7 milijonov funtov sterlingov, ki bi pali v breme angleških davkoplačevalcev. Snowden je poudaril, da bi bila to velika žrtev za Anglijo. Vendar bi bila bolj kot upravičena, ako bi pomogla svetu do blagostanja.

Stališče Italije

Rim, 25. junija. Kakor javljajo službeno, je italijanska vlada stopila v zvezo s francosko in belgijsko vlado, da skupaj prouče Hooverjev predlog o moratoriju in se o njem definitivno odločijo. Značilno je, da se je to zgodilo ob istem času, ko je fašistični tisk obsojal stališče Francije napram amerškemu predlogu o moratoriju in napovedoval, da ostane Francija osamljena ter da bo Amerika odbila eventualne francoske protipredloge. Francoska vlada pa je med tem dala utemeljen odgovor Ameriki. Francoski poslanik v Washingtonu

Claudel je sporočil ameriški vladi, da Francija v načelu sprejema Hooverjev predlog. Neposredno nato pa je predsednik italijanske vlade dal brzojavni nalog italijanskemu poslaniku v Washingtonu De Martiniju, naj ameriški vladi sporoči, da tudi Italija v principu sprejema Hooverjev predlog. Besedilo Mussolinijevega odgovora Ameriki slove: »Proučil sem predlog predsednika Hooverja o enoletni ustavitvi plačil vojnih dolgov in reparacij. Ta predlog nalaga Italiji znatne žrtve. Toda po zrelem premišljevanju sem se odločil, da ga v načelu odkrito sprejemem. Name-ravam pa naknadno podati o tem svoje pripombe ameriški vladi, kako naj bi se ta predlog na pravičen in praktičen način lahko izvedel, kar je bil gotovo tudi namen predsednika Hooverja. Nadejam se, da bo inicijativa predsednika Hooverja, katere velik moralni pomen je italijanski narod popolnoma razumel, odprta pot k boljšemu in koristnejšemu sodelovanju med narodi, ki je tem potrebnejše, ker se morajo v tem času obvladati splošne težave in ker se je treba pripraviti na prihodnjo razorožitveno konferenco.

Fašistični tisk prinaša ta Mussolinijev odgovor in poudarja, da je Italija s tem, da je pristala na ameriški predlog, vnovič dokazala svojo iskrenost in lojalnost. »Tribuna opozarja, da je bilo treba takoj odgovoriti na ameriško ponudbo, ker bi moral moratorij začeti funkcionirati že 1. julija t. l. Zaradi tega ni mogoče niti misliti na sklicanje konference prizadetih držav, ki pa bi sicer utegnila samo škoditi stvari. Jasnó je, da predloga o moratoriju ne smemo smatrati samo za začasn ukrep; kajti

po tem činu se ne bo mogoče vrniti na staro. Zato bo to služilo kot izhodna točka za novo ureditev mednarodnih odnosov.

»Giornale d' Italia« naglašja, da bo Italija s tem, da sprejme ameriški predlog, trpela žrtve, ki se ne dajo meriti z žrtvami, katere trpe druge države zmagovalke. Imeti je treba pred očmi dejstvo, da je Italija pri sklepanju mirovnih pogodb ostala ob strani. Ona ni dobila kolonijalnih kompenzacij. Poleg tega pa se je Italija prostovoljno odrekla reparacijam, ki bi jih morale plačati siromašne države, kakor so: Avstrija, Madjarska, Bolgarija in Turčija. Italija ne štedi z žrtvami, da bi se v praksi izvedlo mednarodno sodelovanje. Zato je v načelu sprejela ameriški predlog o moratoriju ne da bi pri tem računila, koliko s tem izgubi ali pridobi. Potrebno je, končuje »Giornale d' Italia«, da se ozračje mednarodnega zaupanja ne pooblači, da bi se čim prej mogla vzpostaviti solidarnost na svetu.

Zadoščenje v vatikanskih krogih

Rim, 25. junija. n. Vatikanski »Osservatore Romano« pozdravlja Hooverjev predlog o moratoriju in naglašja pri tem, da temu predlogu, naj se presoja karkoli, nihče ne more odrekat genijalnosti. Kakor je Lindbergh nenadoma preletel Ocean, tako je tudi ta akt prišel nepričakovano. Medtem ko se je temna noč že spuščala na ves svet, ki preživlja težko gospodarsko krizo, izgleda, da ta akt napoveduje skorajšnjo zoro novega dne. Četudi bi se vse nade, ki jih stavljamo v ta čin Amerike, ne izpolnile, vendar je to važno dejstvo, ki bo brez dvoma okrepilo medsebojno zaupanje svetu.

Trg. pogodba med Českoslovaško in Jugoslavijo

Pogodba sprejeta v odboru za zunanjo politiko — Poročevalec g. Šeba o jugoslovanski zvestobi

Praga, 25. junija. l. V odboru za zunanjo politiko je bila včeraj izglasovana trgovinska pogodba z Jugoslavijo. Poročevalec je bil bivši poslanik v Beogradu g. Šeba, ki je naglasil, da je ob priliki nedavnih razprav o nemško-avstrijski carinski zvezi Jugoslavija imela priložnost dokazati svojo zvestobo. Jugoslaviji je Nemčija ponudila izvoz velike količine žita v olajšanje težkega stanja kmetijstva. Jugoslavija pa je to možnost odklonila, ker ni

hotela ogroziti svoje politične neodvisnosti. G. Šeba je dalje naglasil, da se bo ob priliki nove ureditve uvoza žitaric nudila možnost, da se Jugoslaviji, Rumuniji in Madjarski, ki so močne kupovalke českoslovaških industrijskih proizvodov, zagotovi prednostni postopek pred prekocean-skimi državami. Drugi govornik, socialno-demokratski poslanik Mašek, je med drugim dejal, da je treba krilatice »zvestoba za zvestobo« dodati: »blago za blago«.

Spor med Vatikanom in fašizmom

Odgovor rimske vlade na noto sv. stolice — Italija vztraja na svojem dosedanjem stališču

Rim, 25. junija. AA. Včeraj je grof De Vecchi, italijanski poslanik pri Vatikanu, izročil kardinalu državnemu podtajniku noto italijanske vlade. V noti izjavlja italijanska vlada, da vodi strogo preiskavo, da se ugotovi kdo je krivec radi žalitev papeža in oškodovanja papežev palače. Italijanska vlada se istočasno pritožuje proti eksteritorialnim sodiščem, kjer so bili sestanki, na katerih se je sklepalo o protifašističnem delovanju. Italijanska vlada izraža prepričanje, da smatra tudi Vatikan za svojo dolžnost nadzirati te zgradbe, ker se ne more dopustiti, da bi bila njihova eksteritorialnost naperjena proti državi.

Glede §§ 43. in 44. sporazuma smatra italijanska vlada, da je treba priti glede

njihovega tolmačenja do soglasja. Društvo kakor Marijine kongregacije, ki imajo popolnoma nabožen pomen, ne bo italijanska vlada zabranila. Ukrepi proti katoliški akciji pa bodo ostali tudi še nadalje v veljavi v zmislu italijanskih zakonov. Vendar italijanska vlada želi, da se vsa vprašanja uredijo sporazumno.

Rim, 25. junija. AA. Italijanska vlada je včeraj odgovorila na zadnjo vatikansko noto. Po sprejemu note je papež izjavil romarjem, da ni nekaj v redu in da upa v božjo pomoč.

Italijanska nota je sestavljena v zelo koncilijantnem in v spoštljivem tonu. Vendar ne kaže niti najmanjšega znaka, da bi italijanska vlada opustila svoje dosedanje stališče.

Politične prilike na Romunskem

Vlada pripravlja zakon o razpustu občinskih svetov - Komunistična zarota v Temešvaru

Bukarešta, 25. junija. n. Vlada bo na sedanjem zasedanju parlamenta predložila nove zakonske predloge, med drugimi zakonski načrt o cestah, o prisilni poravnavi, o vseučiliškem pouku, o reviziji zakona o upravi in zakon, s katerim se razpuščajo občinska zastopstva in se daje pooblastilo notranjemu ministru, da postavi občinske beležnike.

Temešvar, 25. junija. n. Tukaj so odkrili veliko komunistično zaroto. Komunisti so

že 8. junija ponoči nalepili po mestu plakate, ki so bili naperjeni proti dinastiji. Uvedena je bila takoj preiskava, ki se je sedaj uspešno končala. Zaprli so 4 voditelje organizacije, pri katerih so našli mnogo kompromitujočega materijala in mnogo denarja.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 25. junija. d. Pričakovati je hladnejše vreme z nevihtami, posebno na zapadu, zlasti pa na jugu.

Dejansko pomoč našim izseljencem

Ni dala domovino svojim izseljencem niti kruha, a kljub temu so skoraj vsi ostali zvesti domovini in svojemu narodu. A ne samo to! Čeprav sami v najtežjih prilikah, ko so si morali z največjim naporom vseh sil in tudi s tveganjem življenja ustvarjati svojo eksistenco, so vendarle še imeli časa, da so delali za svojo domovino in ji v osvobodilni vojni naravnost vzorno priskočili na pomoč. Nevenljive so zasluge, ki so si jih pridobili naši izseljenci iz Severne in Južne Amerike za našo svobodo in že samo zaradi teh zaslug bodo naši izseljenci vedno deležni naše ljubezni. Iz vsega srca in z vso ljubeznijo zato tudi kliče vsa Slovenija svojim najdražjim gostom, svojim vrlim izseljencem svoj najiskrenejši pozdrav. Ziveli nam naši ljudje, najdražje med dragimi!

Ni pa zadosti, da pokažemo svojim izseljencem svojo ljubezen samo z besedami, temveč treba je to ljubezen podkrepiti z dejanji. Ko smo živeli še nesvobodne dni, smo se še mogli izgovarjati, da smo bili sami tako revni, da izseljencem nismo mogli pomagati. Takrat je bilo še nekako opravičljivo, da smo sprejemali samo težko zaslužene dolarje naših izseljencev, a da sami nismo nič storili in žrtvovali za nje. Danes pa smo svobodni in izgovor iz neprostih dni ne velja več, danes moramo in tudi moremo dejansko pomagati svojim izseljencem. Zlasti pa onim najbednejšim, ki jih je sila razmer pognala v Južno Ameriko in ki jih je gospodarska kriza pritisnila tako, da se že z zadnjimi silami bore za golo življenje.

Vsem tem moramo dokazati, da ni domovina pozabila na nje, temveč da so del velike jugoslovanske družine, v katero smejo z vso pravico zaupati. Naša dolžnost je zato, da smo izseljencem na vseh poljih v pomoč: na gospodarskem prav tako ko na kulturnem in socialnem. Sedanja vlada gen. Petra Živkovića je to svojo voljo že dokazala, ko je vrnila izseljencem denar, ki so ga izgubili vsled poloma neke naše banke, in s tem prevzela večmilijonsko žrtvo za naše izseljence. Sedaj je potrebno, da tudi jugoslovanska javnost dokaže z dejanji enako zanimanje in ljubezen za izseljence. In na kulturnem polju more takoj vsak Jugoslovian storiti mnogo za naše izseljence. Ali ta pomoč bi se morala vršiti sistematično in po gotovem načrtu, ker le tako bo tudi v polni meri učinkovita. Obenem pa se mora vršiti tako, da se naša mladina popolnoma vzgoji in usposobi za kulturno delo v korist naših izseljencev.

Vse to bi se najbolje doseglo na ta način, da bi vsako večje mesto v Jugoslaviji prevzelo skrb za eno jugoslovansko naselbino v tujini. Kakor je imel za časa svetovne vojne vsak zavezniški polk svojega »strička«, ki je skrbel za kulturno življenje v polku, takó bi morala imeti tudi vsaka jugoslovanska naselbina svojega »strička«, ki bi oskrboval naselbino z vsem, kar je potrebno za njeno kulturno življenje. Naše prestolice bi seveda prevzele največje naselbine in pri tem tudi upoštevale, iz katerega kraja je največ izseljencev. V tej naselbini bi mesto, ki bi bilo določeno za »strička« ali »patrona« naselbine, ustanovilo knjižnico in čitalnico, podpiralo liste izseljencev, jim pošiljalo spisana predavanja, opremljena tudi s skioptičnimi slikami, skrbelo nadalje za šolstvo in za socialno pomoč vsem izseljencem. Zlasti na socialnem in šolskem polju bi bilo potrebno najintenzivnejše delo, ker smo druga generacija izseljencev narodnostno izgubila. Za večje akcije pa bi se dogovorilo več mest skupno, da bi bilo mogoče zbrati večja sredstva.

Na ta način bi ustvarili najživahnejši kontakt med izseljenci in domovino, prišlo bi do osebnih vezi, ki so vedno najmočnejše in najtrdnjše. Poleg tega pa bi se na ta način silno uspešno pritegnila mladina k delu za izseljence. Tako bi n. pr. mogel vsak letnik abiturientov dokazati svojo narodno zavednost s tem, da bi ustanovil v Ameriki eno knjižnico. Samo malo dobre volje je treba in takoj bi mogla biti ta misel uresničena. Življenje samo pa bi prineslo še tako polno ugodnih prilik za udejstvovanje, da bi mladina tudi z veseljem sodelovala pri tem delu. Samo mimogrede bodi omenjeno, da bi samo filatelistične možnosti mogle marsikoga za vedno navezati na delo za izseljence.

Polno možnosti je, da delamo za naše izseljeniške naselbine, da postanejo te prave

Izgredi dunajskega nar. - soc. dijaštva

Nasilja nad socialisti, židi in trgovci — Notranji minister Winkler napoveduje stroge varnostne ukrepe

Dunaj, 25. junija. d. Ukinitev nemškega dijaškega reda o ustavnem sodišču, ki je, kakor znano, narodno socialistično »nemško dijaštvo« povzdignil v vladajočo organizacijo na dunajskih visokih šolah, je že predvčerajšnjim dovedla do velikih izgrediv na dunajskih visokih šolah, pri čemer so mnogo socialističnih in židovskih dijakov krvavo pretepli. Včeraj so narodno-socialistični dijaki nadaljevali s kaljenjem miru. Proti polnoči so izgrediv dosegli višek, ko so narodni socialisti z nekega zborovanja odšli proti vseučilišču in v njegovi okolici napadli nekatere kavarnice. Policija je šele z velikim trudom mogla napraviti red.

Danes dopoldne so se demonstracije ponovile, pri čemer so narodno-socialistični

dijaki nadlegovali celo trgovce v okolici vseučilišča in tudi v notranjem mestu, posebno na Kärntnerstrasse. Policija je morala večkrat posredovati in se ji je končno posrečilo vzpostaviti red. Zaradi teh nemirov je odšlo dane odposlanstvo trgovcev iz notranjega mesta k notranjemu ministru Winklerju in zahtevalo dalekosežnih varnostnih ukrepov, ki jih je minister tudi obljubil. Z izgrediv se je bavila tudi izraelska verska občina, ki je sklenila oster protest proti temu, da akademska oblast trpe take demonstracije na vseučiliških tleh. Izraelska verska občina poziva državno oblast, naj štiti varnost židovskih dijakov, kjerkoli je ta ogrožena, in naj zatre te kulturne države nevedne izgredive z vsemi sredstvi, ki jih ima.

Nova šolska ladja naše mornarice

Ladja, ki se bo imenovala »Jadranc«, je bila včeraj skupščena v Hamburgu v morje

Beograd, 25. junija. AA. Današnji slavnosti, ki bo v Hamburgu o priliki spuščanja v morje nove šolske ladje naše kraljevske mornarice, ki ji je Jadranska straža poklonila, bo prisostvoval z odobritvijo Nj. Vel. kralja viceadmiral Stanković, ki je tja odpotoval. Prava proslava bo pa šele tedaj, ko ta ponosna ladja, dokaz ljubezni vsega našega naroda, pride v naše vode. Nj. Vel. kralj je dovolil, da se ladja imenuje »Jadranc«. K današnji proslavi je beograjska Jadranska straža

poslala Nj. Vel. kralju ta-le brzojav:

»Danes, na dan spuščanja v morje šolske ladje, ki jo poklanja v dar kraljevske mornarice ljubezen članstva Jadranske straže in vse države do kralja in domovine, tolmači izvršni odbor Jadranske straže v Beogradu želje članstva in vsega naroda ter najvdaneje pozdravlja junaškega vladarja, v katerem vidi največjega tvorca domovine, in se nada, da bo ladja dostojna naše suhozemske vojske v srečo kralja in Jugoslavije.«

Zastopnik prometnega ministra

Beograd, 25. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve postavljen za zastopnika ministra za promet Nikola Precca, minister brez listnice, ker bo bival minister za promet ing. Lazar Radivojević nekaj časa v inozemstvu.

Aretacija dveh angleških duhovnikov v Zadru

London, 25. junija. o. Veliki angleški list »Evening World«, ki izhaja v Bristolu, javlja v svoji zadnji številki to-le: G. Samer, vikar cerkve sv. Jerneja v Bristolu, in njegov sin, vikar cerkve v Newmarku, potujeta po Dalmaciji. Ko sta prišla v Zadar, staro prestolnico Dalmacije, so ju policijska oblastva osumnili samo zato, ker sta imela s seboj fotografske aparate. Ko sta vprašala, zakaj so jih prijel, jima niso hoteli nič odgovoriti. Na policiji sta ostala celo uro. Tam so jih natančno zasliševali, zakaj nosita fotografske aparate v garnizijskem mestu. Ko sta pokazala svoja dovoljenja, so ju izpustili. G. Samer in njegov sin potujeta po Dalmaciji, kjer vršita znanstvena preiskovanja in fotografirata stare krščanske bazilike v tem delu Evrope. Ti kraji so turistom še deloma neznani.

Ljubljanska »Grafika« pri poslaniku Andjelinoviću

Dunaj, 25. junija. d. Deputacija ljubljanskega pevskega odseka »Grafike«, ki se, kakor znano, na povratku iz Češkoslovaške mudi na Dunaju, se je predstavila jugoslovanskemu poslaniku Andjelinoviću kot prvemu zastopniku kraljevine Jugoslavije na Dunaju. Minister je povabil nato vse navzoče člane »Grafike« k sebi. Z njimi so prišli tudi 4 člani dunajske »Freie Tipographie«, »Grafika« je zapela več slovenskih pesmi, ki so žele odobranje. Drago Kosem je nato poročal ministru o uspehih »Grafike« na Češkoslovaškem in o tamošnjem bratskem sprejemu ter se končno ministru zahvalil za sprejem. Tudi minister se je zahvalil, nakar se je lepa prireditel z neko hrvaško pesmijo zaključila.

Vlada za kraje, ki so trpeli od toče

Beograd, 25. junija. AA. Ker je te dni vladalo v nekaterih naših krajih težko neurje in so nevihte napravile veliko škodo, je zahteval minister za kmetijstvo od vseh referentov, naj mu predložijo poročila o povzročenih škodi. Minister se je pobrigal za odobritev izrednih kreditov za nujno podporo oškodovanim krajem. V krajih, kjer je to potrebno, se bo dajala prebivalstvu tudi prehrana, v drugih krajih pa podpora v semenu uničenih kultur.

Obsodba italijanskih rokovnjačev

Rim, 25. junija. AA. V razpravi proti sicilijanski tajni organizaciji »Mafiji« je bilo obsodjenih 12 obtožencev na dosmrtno ječo, 37 drugih obtožencev pa na 107 let ječe. Proces je trajal eno leto.

jugoslovanske kolonije. Neoprostljivo grešimo proti sebi in lastnemu narodu, če teh možnosti docela ne izkoristimo. A nič drugega ni treba, ko da jim dokažemo vso svojo veliko ljubezen z dejansko pomočjo. Z obljubo dejanske pomoči pozdravimo zato tudi naše izseljence in potem bo naš pozdrav tudi pomemben in pričetek tesnejših vezi med izseljenci in domovino. Zato pa še enkrat: Dejansko pomoč izseljencem!

Rešitev avstrijske krize

(Od našega rednega dopisnika.)

Ko je dr. Ender podal ostavko celotne vlade, ni nikomur niti z daleč padlo v glavo, da nova vlada ne bo — Ender št. 2. Pravili so, da fin. minister je podal ostavko, vojni minister Vaugoin je na dopustu, odkoder se ne vrne več, no in potem je podal ostavko še landbundesovski notranji minister Winkler. Zato Enderju pač ni preostajalo nič drugega nego podati ostavko vsega ministrstva, da bo imel pri popolnemanju kar treh novih mest bolj proste roke.

Koliko zmote! Ljubeznivi gospod iz Predarelske dr. Ender sam zase nima sovražnika, toda je po predarelsko preveč pošten in preprost, da bi bil kos dunajskim intrigam. In zapleteni položaj po polomu »Kreditke« je kar kričal po — novi metli. Zato je dobri dr. Ender obabljen veličina in zato so bili zaman vsi napor, da bi on sestavil novo vlado, pa tudi če bi bila do zadnjega moža enaka Bureschevi. Tudi se je bil Ender preveč zagrizel v misel, da je treba Avstrijo res — sanirati.

Namesto njega je nadaljeval pogajanja med strankami dr. Seipel, ki je z vsemi žavbami namazan diplomat. Že šest vlad je imel pod svojim palcem, tudi izven vlad je bil on prvi med prvimi, ki so v Avstriji vedrili in oblačili. Ali polagoma je prišel tudi on na glas, da je le nekaj »bau-bau« med državniki, ki se ga vsi bolj boje, nego ga ljubijo. In on je takoj nadaljeval pogajanja tam, kjer je dr. Ender obupal, on seveda v polnem prepričanju, da mu je uspeh v naprej zagotovljen.

Toda dr. Seipel ima okoli sebe nekaj ljudi, ki se jih ne more nikdar rešiti in ki so mu nehoti ovira do uspehov. To je predvsem bivši finančni minister dr. Kienböck, ki ga je Seipel tudi sedaj gonil na to mesto. Drugi je Vaugoin, ki je že deset let vključen na sedež vojnega ministra. Tudi njega ne mara velika večina, najodločneje seveda so mu nasprotni socialisti.

Dr. Seipel je najprej postregel s precejšnjim presenečenjem: On se je oprijel misli, da sestavi koncentracijsko ministrstvo v družbi s socialisti, in takoj je začel z njimi pogajanja. Toda ti menijo, da njihova doba še ni prišla, kajti dasi uvažujejo težavo sedanjega položaja za državo, vendar nočejo kompromitirati stranke. Zato so ostali na stališču, da bodo še dalje vodili dobrohotno opozicijo, ali v vlado ne gredo, da bi nosili prav vso odgovornost za vse, kar bi se za te vlade dogajalo. S koncentracijo ni bilo torej nič.

Ali tudi z vlado meščanskih strank je imel Seipel težave, niti te ni mogel sestaviti. Glavna ovira mu je bil — dr. Schober, ki se smatra ves čas te krize kot neizogiben zunanji minister zaradi — kontinuitete. Katere? Po ideologiji Vsenemcev: javno carinska unija in prikriti po vrhu še anšlus. Schober je sicer izgubil simpatije Francije in tudi Mala antanta se je zadnje čase jako ohladila do njega. Culo se je, da Francija izjavlja svoje pomisleke proti Schobru. — Ali baš radi takega »nezaslišanega vtikanja zunanje velesile v notranje zadeve Avstrije, torej radi prestiža« so Velenemci ostali nepopustni pri ideji kontinuitete v zunanji politiki. Zato mora Schober na vsak način ostati. — In ko je Seipel potkal pri tej »veiki silki«, je Schober pokazal, kako se zna tudi malce maščevati. Klerikalna »Reichspost« je namreč ravno zadnje čase vzela na piko dr. Schobra, ki je zdaj pokazal zobe samemu dr. Seiplu ter mu je brisantsko zabrusil v obraz, da v družbo Seipel-Kienböck on ne gre. S tem je bila misija dr. Seipla zapečatena.

Pa se je le našel izhod. Prezident je poklical najzavejšnjega deželnega glavarja dr. Karla Burescha; česar ni zmogel Seipel, to je opravil Buresch.

Buresch je v krščansko-socialni stranki močna osebnost. Osebnost je sama ljubeznivost, nima sovražnikov niti med socialisti, ki ga kot svojega nasprotnika ceni. On bi mogel že doslej igrati v vladi svojo vplivno vlogo, ali se ni silil v osprejde, zadovoljivši se s predsedstvom kluba.

Bureschu se je sestava takoj posrečila, kajti izvedel je dve srečni osebni kombinaciji: izpustil je iz liste Kienböcka in pridobil za portfelj finančnega ministra znamenitega učenjaka dr. Jos. Redlicha, ki je bil finančni minister v zadnjem Lammarschevem ministrstvu. On je mnogo živel v Ameriki in na Angleškem. Za Carnegiovo ustanovo je spisal učeno delo, a od leta 1926 je bil profesor na Harvard univerzi v Cambridge. V sedanjih finančnih kalamitetah Avstrije so take zveze za finančnega ministra velike vrednosti. — Buresch ga je pridobil in zato v glavnem tako hitra sestava vlade.

Zadnje lekcije so za meščanske stranke jako poučne, tako da se menda ne bodo več tako hitro kisale, kakor so storile celo dr. Endru, ki so ga vsi jako cenili. — Socialisti pa ohranijo tej vladi za enkrat — dobrohotno lojalno opozicijo. In s tem je dr. Bureschu vladanje za zdaj omogočeno. A. G.

Imenovanja in premestitve

Beograd, 25. junija. AA. S sklepom ministra za promet so v soglasju s predsednikom ministrskega sveta prestavljeni k mestni terenski sekciji v Ljubljani ing. Rafael Eržen, pristav direktorje v Ljubljani, Miroslav Urbanec, tehnični uradnik 8. skupine 35. terenske sekcije, Miroslav Čehner, tehnični uradnik 8. skupine 3. terenske sekcije, Josipina Rogi, arhivska uradnica 35. terenske sekcije v Celju, Alojzij Furlan, in Anton Kavčič, tehnična uradnika 9. skupine ter Silvester Kavčič in Miroslav Crkven, tehnična uradnika 10. skupine terenske sekcije v Ljubljani; k 3. sekciji v Ljubljani Milan Lenasi, tehnični uradnik 8. skupine 35. terenske sekcije v Celju, Josip Puntič, praktični tehnični uradnik 9. skupine 35. terenske sekcije; k 10. sekciji v Mariboru ing. Stanislav Podboj, uradniški pripravnik; k 11. sekciji v Vinkovce Ladvik Turk, praktični tehnični uradnik 9. skupine 9. sekcije v Mariboru.

Beograd, 25. junija. AA. S sklepom predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve je postavljen za pisarja 8. skupine pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Ciriš Bevc, dozdaj v 9. skupini, za nadzornika policijskih agentov v 9. skupini v Ljubljani pa Janko Gosić.

Beograd, 25. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra za notranje zadeve premeščen po potrebi službe sreski načelnik 7. skupine v Metliki Fran Zmigavčič, dozdaj višji pristav iste skupine v Crnomlju, za banskega svetnika pri kr. banski upravi dravske banovine pa je postavljen v 4-I Leon Grasel, dr. Marko Ipa-vec, dr. Bronislav Fischer dozdaj v 4-II, v 4-II dr. Leo Bogataj dozdaj v 5, za politično-upravnega tajnika v 5. skupini Fran Mramor, dozdaj v 6. skupini, za pomožnega politično-upravnega tajnika v 6. skupini Ivo Metlič, dozdaj v 7, za sreskega načelnika v mestu sedanje službe v 4-II v Slovenjgradu Friderih Viher, dozdaj v 5. skupini, v 5. skupini v Radovljici dr. Ivan Vidmar, v Krškem dr. Janko Šiško, v Ljutomeru dr. Alojzij Trstenjak, v Kočevju Adalbert Placer, v Gornjem gradu Matko Kandlič, za sreskega podnačelnika v mestu dosedanjega službovanja v 5. skupini v Brezicah Fran Maršič, dozdaj v 6. skupini, v Ljubljani Mirko Brezgar, v Kočevju dr. Tino Suša, na Prevaljah Ivan Mlač, v Mariboru desni breg dr. Ivan Vrehar, v Kranju dr. Ivan Zobec, v Šmarju pri Jelšah Anton Svetnik, za politično-upravnega tajnika v 5. skupini pri sreski izpostavi v Škofji Loki Fran Levčič, v Mariboru levi breg Fran Vovšek, v Mariboru desni breg dr. Ivan Potočnik, za sreskega podnačelnika v 6. skupini v Logatcu Ivan Bavdek, v Krškem dr. Josip Tomšič, v Slovenjgradu Leopold Ajlek, za politično-upravnega tajnika 6. skupine v Dolnji Lendavi Jakob Počakaj, v Celju Ivan Forčesin, za političnega komisarja 6. skupine pri sedanjem uradstojništvu mestne policije v Mariboru Stanjo Kon, za političnega komisarja 7. skupine pri železniški policiji v Mariboru Stevo Krajnovič, za višjega nadzornika policijskih agentov 7. skupine v Ljubljani Silvan Pečenko, za višjega nadzornika policijskih straže v 7. skupini v Ljubljani Dragotin Gril.

Kongres slovanskih botanikov

Varšava, 25. junija. AA. Tu je bil svečano odprt kongres slovanskih botanikov. Sodelujejo botaniki iz Bolgarije, Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske.

Madjari računajo s spremembami v čl. vladi

Budimpešta, 25. junija. n. Danes dopoldne bi se bila imela v Zenevi začeti trgovinske pogajanja med Madjarsko in Češkoslovaško. Češke delegacije pa ni bilo v Zenevi, ker je mogoče, da se na Češkoslovaškem izpremeni vlada. Izgleda, da bi tam namesto dosedanje koalicijske vlade imela priti uradniška vlada.

Dela pri novi šoli. Tvrdba. Slograd pripravlja ob rudniški progi najprej zlagališče za material, ki bo prihajal po železnici. Takoj se bo pričelo tudi s kopanjem temelja, saj bodo spravili stavbo do jeseni že pod streho.

Jezikoslovec prof. dr. Anton Breznik 50 letnik

Kdor pozna gorensko krepkega in vedrega gospoda profesorja, pač ne bo mogel verjeti, da je bil danes tudi on sprejet v častito bratovščino Abrahamovo. Petdeset let organično zrasel z narodom in nad polovico teh v visoki znanstveni službi, budno čuječ nad njegovim najdražjim zakladom — jezikom in skrbno goječ ga kot mati nežno dete je odlični učenjak, šolnik in javni delavec v obilni meri zaslužil, da se ga javnost hvaležno spomni in pomodi ob njegovim preprostem življenju pa učenem delu.

Prinesle so nam ga segave in vesele bistriške rojnice — od tod njegov bizarni humor s tistim nepozabnim nasmeškom njegovih plemenitih lic — dne 26. junija 1881. v Ihanu pri Domžalah, kjer je sredi prirodno-modrega ljudstva končal šolo temeljnih življenjskih resnic. Uka žela ga je gnala na višje in visoke šole, in tako je 1902. na gimnaziji v Ljubljani maturiral ter se posvetil mašništvu, obenem pa filozofskim študijem, ki so ga 1910. privedle do doktorata iz slovanske filologije na graškem vseučilišču. Zaposlen le malo časa z dušnim pastirstvom na provinci je bil poklican za profesorja slovensčine na škofijski gimnazijskih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano, kjer ga je sredi neumornega dela zatekel današnji jubilej.

Kljub napornemu šolskemu delu je vzoren učitelj našel dovolj časa, da je spisal iz področja slovenskega jezika, ki se mu je še v mladeniških letih predal z vso ljubeznijo in učenostjo, dolgo vrsto zdaj globokoumni in znanstveni, zdaj praktično-poučenih razprav, ki bodo hranile trajno vrednost za zgodovino, razvoj in ustalitev našega jezika. Pričeli svoj ogromni opus 1904. jih je priobčeval v Jagličevem Arhivu, poljskem Rocniku slawistycznym, Domu in Svetu, Času in drugje.

Popularno pa je postalo njegovo ime, ko je 1916. po desetih izdajah dotlej nad pol stoletja veljavne Janežičeve slovnice priredil in izdal čisto novo svojo Slovensko slovnico za srednje šole, ki so mu zanj številne predstavitelje, dialektološka popotovanja in praktične izkušnje v pouku dale že zunanjo legitimacijo za pisca moderne slovnice. V njej je psihološko premislil nato govorico do najsubtilnejših artiklacijskih drhtljev in proučil zgodovinski razvoj našega jezika do zadnje oblike, črke, glasu in naglase; tako da je smelo gotovo našega pravila in zakone, kako naj se posihmal materična knjižna govori in piše. Ta odlična knjiga, ki so ji tudi glasoviti učenjaki priznavali visoko ceno, ni le kodifikacija zakonov materične, ampak tudi didaktično in metodično sijajen vzgled in vzor ter jo smemo s ponosom primerjati z Maretčevim srbskohrvatsko ali Gebauerjevo češko slovnico. Postala je naša najdragocenejša šolska knjiga, ki se ji je pridružil še kratek pravopisni priručnik, kjer so norme našega literarnega jezika.

Kar smo sumarno navedli o delu profesorja Breznika, zdaleka ni vse, kajti bogata je njegova žetev. Udeležuje se in nesebično trudi povsod, kjer velja pokazati iskrega duha in celega moza v njemu in nam vsem tako zvišeni službi materične. Če koga, tedaj gotovo našega ljubljanskega jubilanta vodi geslo: Iz naroda za narod, ko je v klenem jedru svoje lepe duše tako zelo ves njegov in v svoji bajnokrasni slovenskosti do slednje kaplje krvi ves naš in samo naš.

Bog živi profesorja Breznika še mnoga leta in mu blagoslovi njegovo sveto opravilo! A.

Jesenice

V nedeljo bo ljubljanski knezoškof dr. Gregor Rožman blagoslovil prenovljeno jeseniško mestno župno cerkev.

Sprejem ameriških Slovencev. V ponedeljek se je vršil na občini razgovor zastopnikov raznih jeseniških društev glede sprejema ameriških Slovencev. Predsednik sprejemnega odbora je g. dr. Kogoj, tukajšnji okrožni zdravnik; razgovora sta se udeležila tudi mestni župan g. Čufer Andrej in mestni župnik g. duh. svet. Rastelje Anton. Tajnik Narodnega izseljeniškega odbora g. Kravos iz Ljubljane je o črtal v kratkih besedah važnost poseta izseljencev in sporočil želje izseljeniškega odbora glede sprejema. Sklep sestanka je bil, da naj bo sprejem čim slovesnejši.

Šolska razstava. Minulo nedeljo je osnovnošolska mladina priredila lepo razstavo šolskih izdelkov. Razstava je bila okusno prirejena. Obisk razstave je bil zelo dober.

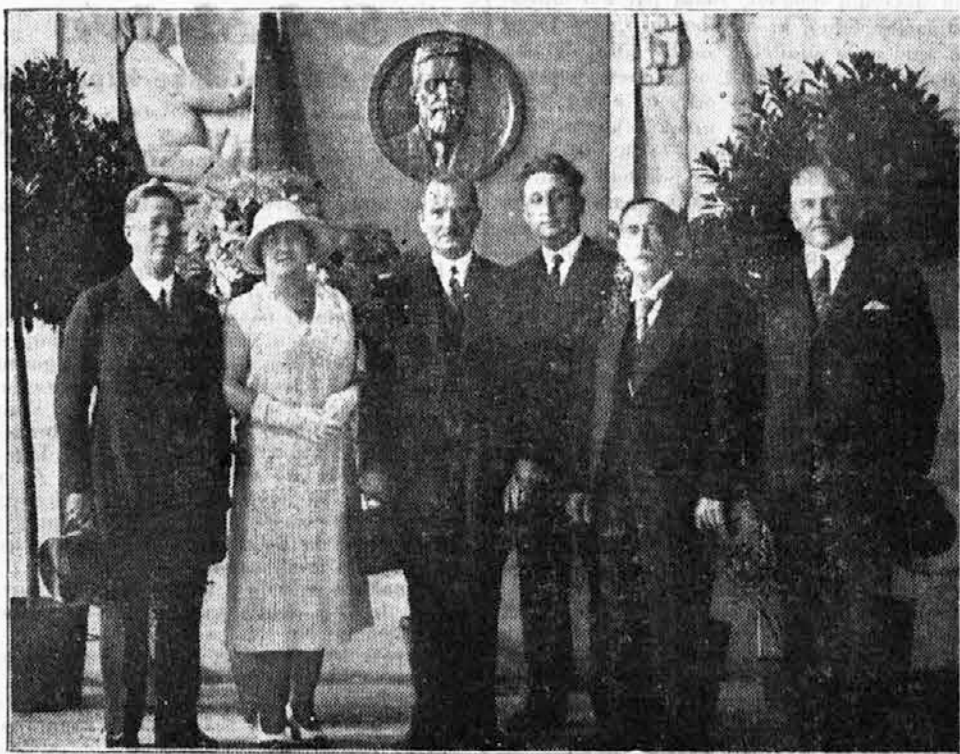
Predavanje. Turistovski klub »Skala«, podružnica Jesenice, je priredil v sredo zvečer v osnovni šoli skopiočno predavanje o »naših planinah in gorskih velikanih«. Predaval je akademik g. Radko Poženel.

Opozarjamo cenjeno občinstvo na nedeljsko prireditev »Miklova Zalec«, ki jo priredi društvo »Kot« iz St. Jakoba na Koroškem. Narodna zavest kliče vse Jeseničane in okoličane, da v čim večjem številu počaste naše brate s Koroške. Predstava se prične ob 15. uri.

Jugoslovane se je pri nas že močno udomnil. Število naročnikov in čitateljev narašča iz dneva v dan.

Slovesnost ob jubileju Srednje tehnične šole

Svečana otvoritev jubilejne razstave in odkritje spominske plošče pok. direktorja I. Šubica

Po svečanosti na Srednji tehnični šoli

Pod odkrito ploščo Iv. Šubica stoje gospa dr. Pučova, ban g. dr. Drago Marušič, njegov pomočnik dr. Pirkmajer, župan dr. D. Puč, min. n. r. g. Pučelj in direktor J. Reiser

Ljubljana, 25. junija.

Dopolodne ob 10. se je vršila v vestibulu Tehniške srednje šole slovesna otvoritev jubilejne razstave, združena z odkritjem spominske plošče prvemu direktorju Tehniške srednje šole pokojnemu Ivanu Šubicu. V vestibulu so se zbrali poleg učiteljskega zbora, učencev in učenec številni odlični povabljeni z banom dr. Marušičem in županom dr. Pučom.

Direktor g. Reiser je v svojem slavnostnem govoru pozdravil bana dr. Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, zastopnika ministra za trgovino in industrijo dvornega svetnika dr. Marna, župana dr. Dinka Puča s soprogom, podžupana prof. Jarca, predsednika zbornice TOI Jelačina ml. in podpredsednika Ogrina z generalnim tajnikom dr. Windischerjem in tajnikom dr. Pretnarjem, bivšega ministra dr. Pučlja, direktorja Tehniške srednje šole iz Zagreba g. Šaja, zastopnika univerze prof. inž. dr. Kralja, direktorja Trgovske akademije dr. Pirjeveca, ravnatelja Kmetijske družbe inž. Laha, generalnega tajnika Zveze industrijcev inž. Sukljeja, predsednika Zveze obrtnih zadrug g. Rebeka, zastopnika Zadruga elektrotehnikov g. Mihelčiča, starostu ljubljanskih obrtnikov g. Franchettija, ravnatelja Delavske zbornice g. Kopca, pisatelja župnika Finžgarja, direktorja družinskih papirnic dr. Cirila Pavlina, še prav posebno pa sinove pokojnega direktorja Ivana Šubica. Pomen 20-letnice, odkar ima Tehniška srednja šola svoj dom, je sicer opisan v časopisih, vendar pa povdarja, da je ta dom zgradila ljubljanska mestna občina, ki naj smatra današnjo prireditev za izraz hvaležnosti zavoda ljubljanski mestni občini in tedanjemu županu Ivanu Hribarju. Ves razmah zavoda bi pa bil seveda nemogoč brez svobodne Jugoslavije, ki jo modro vodi in čisti kralj Aleksander, kateremu slava!

Po trinitratnih navdušenih klicih: Slava! je zapel šolski pevski zbor državno himno, nakar je govoril ban dr. Marušič. Današnja slovesnost je praznik dela, požrtvovalnosti in idealizma vseh, ki so pomagali zavodu do njegovega razvoja in napredka. Osobita čast mu je, da čestita vodstvu zavoda, predvsem direktorju Reiserju, mestni občini, ki je omogočila krepko življenje temu zavodu, in vsem, ki so omogočili, da s ponosom gledamo na ta zavod, ki je eden prvih v naši državi. Prijetna dolžnost mu je, da prečita brzojavko, ki dokazuje, da se z najvišjega mesta cenj delo tega zavoda. Nj. Vel. kralj je odklical direktorja Josipa Reiserja z redom Belega orla IV. stopnje, prof. inž. Turnška z redom Sv. Save IV. stopnje in strokovne učitelje Tavčarja, Kunaverja in gospo Schmidt z redom Sv. Save V. stopnje. G. ban je čestital vsem tem odlikovancem, ki so s svojim delom zaslužili, da se jih odlikuje, in je zaključil zavodu: Vi-

vat, floreat, crescat!

Župan dr. Puč se je spominjal bojev za Tehnično srednjo šolo in se prav tako pridružil čestitkam. Današnje slavlje je obenem tudi slavlje ljubljanskega mesta. Prazne so besede o neplodnih investicijah za šolo, saj se je ta žrtve že tisočkrat povnila. Iskrena zahvala vsem, ki so se trudili za napredek šole, zlasti pa pokojnemu direktorju Šubicu in sedanjemu direktorju Reiserju, pod čigar vodstvom se je zavod tako lepo razvil, da je treba čestitati njemu in profesorskemu zboru. Na koncu je g. župan izrekel potrebo gradnje novega traktata za obrtno-nadaljevalno šolstvo, da se Tehnična srednja šola na ta način izpopolni.

Predsednik zbornice TOI g. Ivan Jelačin ml. se je prav tako iskreno zahvalil vsem, ki so se trudili za napredek zavoda. Zbornica izraža svojo zahvalo s tem, da odkriva spominsko ploščo prvemu direktorju Ivanu Šubicu, ki jo je po naročilu zbornice TOI izvrstno izdelal prof. g. Sever. Največ zaslug za novo poslopje si je priboril tedanji župan Ivan Hribar, kateremu naj bi se nasproti Šubicevi spominski plošči vzdala spominska plošča. Zbornica bo rada tudi še nadalje skrbela za štipendije revni šolski mladini. Spominsko ploščo je nato izročil v varstvo vodstvu zavoda, direktor Reiser pa se je zahvalil za ploščo in obljubil, da jo bo šolska uprava zvesto čuvala.

Gostje so si nato pod vodstvom direktorja in profesorskega zbora ogledali razstavljene predmete v poedinih dvoranah.

Banket v Zvezdi.

Popoldne ob 13. uri se je vršil v restavraciji Zvezdi obed, ki ga je priredila ljubljanska mestna občina gostom in učiteljskemu zboru Tehniške srednje šole. Na banketu so govorili župan dr. Puč, ki je tople pozdravil goste iz Beograda, direktor Reiser, ki je opozoril na obnovo zavodovega inventarja in je napil kralju Aleksandru, podban dr. Pirkmajer, predsednik zbornice TOI Jelačin, predsednik Zveze obrtnih zadrug Rebek, dr. Rožič in direktor Šaj iz Zagreba.

Dr. Rožič je prebral brzojavne čestitke bivšega ministra in poslanika g. Ivana Hribarja, tajnika zbornice TOI g. Mohoniča, poslanika dr. Kramarja, direktorja inž. Grafa in učiteljskega zbora Tehniške šole v Sarajevu, direktorja tehniške srednje šole v Zagrebu g. Šaja, Tehniške šole v Splitu, rektorja ljubljanske univerze dr. Senka in g. Avgusta Pra-protnika. Dr. Rožič se je v imenu profesor-skega zbora prišerno zahvalil predgovornikom za priznavalne besede učiteljskemu zboru.

Župan dr. Puč je prebral pozdravno brzojavko bivšemu ministru Ivanu Hribarju, nakar je direktor Šaj iz Zagreba prišerno čestital zavodu k razstavi in poudaril, da je Tehniška srednja šola vzorna šola v Jugoslaviji.

Ljubici je dal strupa za podgane

Ljubezenska tragedija pred mariborskim senatom

Maribor, 25. junija.

Pred senatom petorice okrožnega sodišča v Mariboru se je danes zagovarjal 24-letni posestniški sin Mihael Horvat iz Gornje Lendave radi hudodelstva umora in obrekovanja, ker je 23. marca t. l. v Vidoncih dal svoji ljubici Veroni Kerec strup (arzenik) za odpravo plodu in je Verona Kerec po zavžitju tega strupa 24. marca umrla. Orožništvo je Horvat Mihael nato najprej rekel, da mu je dal strup sosed Josip Rajbar, da odpravi Veroni Kerec plod.

Horvat Mihael je imel namreč z Verono Kerec ljubavno razmerje. Ljubica je lansko jesen zanosila. Horvat se je zagovarjal, da ga je ljubica sama nagovarjala, potem ko ji je rekel, da jo še ne more poročiti, naj ji prinese sredstvo za odpravo.

Horvat je šel k Jožetu Rajberju, delavcu v Gornji Lendavi, in kupil od njega »čemer« za

uničevanje miši in podgan. Dobil je za 10 Din arzenika, ki bi ga moral po navodilu Rajberja zdrobiti v prah in dati na svinjsko kožo, vse to skuhati ali pa pomešati s koruzno moko, da podgane to pojedo in potem crknejo. Rajber je izrecno povedal, da je ta »čemer« zelo nevaren strup. Mihael Horvat je doma kos tega čemerja zdrobil in raztopil v steklenici vode ter ponovi zanesel svoji ljubici Veroni Kerec, ki je šla po žlico in nato izpila tekočino. Ponovi je postalo Kerčevi slabo, začela je bruhati, naslednji dan sploh ni več govorila in je popoldne umrla. Izvedenci so ugotovili, da je Verona Kerec umrla na akutnem zastrupljenju z arzenom.

Horvat se je pri današnji razpravi zagovarjal, da ni hotel usmrtiti Verone Kerec, čeprav je vedel, da je dobil pri Rajberju strup, o katerem je domneval, da usmrti le miši in podgane, ne pa tudi ljudi. Rajberja pa je baje pr-

vočno le v svoji prestrašeni dolžil, da mu je dal sredstvo za odpravo plodu, ne da bi ga hotel resno tega dejanja ovaditi sodišču.

Sodišče se ni moglo prepričati, da je hotel obtoženi Mihael Horvat res s trupom usmrtiti Verono Kerec ter lažno obdolžiti Josipa Rajberja hudodelstva, ampak ga je obsodilo le v smislu § 173 k. z., da je dal noseči Veroni Kerec sredstvo za odpravo plodu in je ta zaradi tega umrla, na tri leta robije. Ostalega dela obtožbe pa je bil Horvat, ki je kazni sprejel, oproščen.

Senatu je predsedoval sodni svetnik dr. Lešnik, državno tožilstvo je zastopal državni tožilec dr. Hojnik, a obtoženega je branil odvetnik dr. Reisman.

Kronika iz litijske okolice

Radi starih računov...

Sta se spoprijela pod Poljsnikom Proštov Tone in Resnikov Ivan tako hudo, da je Tone prišel toliči z debelim kamenjem po Janezovi glavi ter ga navezadnje še pahnul med pečevje globoko doli v prepad baš tedaj, ko ga je Janez napadel z nožem.

Slepar Kukenberger

Pred kratkim se je potikal znani slepar Kukenberger, katerega iščejo oblasti že delj časa, okrog Velike gobe, kjer je izvalil denar od Korinška Franca in Kotarja Janeza, to pa pod pretvezo in obljubo, da bosta prejela naravno blago v dveh dneh. Vendar blaga od nikoder. »Jugoslovane« je že poročal o sleparijah tega lažnega potnika, vendar se še najdejo ljudje, ki mu gredo na lmanice, kljub temu, da so bili opozorjeni.

Podjeten kolesarski tat

Z ukradenimi kolesi je hotel svoje dohodka povečati

Poljčane, 24. junija.

17-letnemu ključavničarskemu vajencu G. Karlu iz Radvanja pri Mariboru se je zdel njegov stalni vajeniški zaslužek prenizek, zato bi si rad še kaj »postranič« zaslužil. Odločil se je, da bo kradel kolesa, kadar in kjer koli bo našla prilika ter jih prodal.

Prvič je podlegel skušnjavi pred tedni, ko je pred kavarno Orijent prislonjeno kolo, last K. L. iz Maribora, neopazeno izmaknil. Naslednji dan se je odpeljal v Poljčane, kjer je med fanti kmalu našel zaželjenega kupca. Kako tudi ne! Šaj je bila cena 150 Din za dobro ohranjeno kolo več kot kristjansk.

Za tem se je nadobudni vajenec še nekaj dni potikal pri nas. Ko pa mu je zmanjkalo denarja, se je zopet vrnil na nečedni posel in se je te dni pojavil z novim kolesom, ki ga je ukradel izpred glavnega kolodvora v Mariboru. To pot pa je bil že dražji, vendar je skoro še novo kolo za 350 Din kaj lahko in hitro spravil v denar. To ga je naravno tako podžgalo, da je obljubil, da pride še in še... Toda je prišel na sredo prejšnjega v roke. Izsledila sta ga naša orožnika gg. Pečnik in Popovič, ko je bil a fanti v najlepšem razgovoru. Sprva je mladi pokvarjenec svoje dejanje tajil, pa se je, videč, da ni izhoda, kar kmalu udal in svoje nečedno dejanje priznal. Za drugi izkupiček si je pri trgovcu Belcerju v Sp. Poljčanah kupil novo obleko. Pa se je moral potem preobleči v svojo staro. Izročen je bil podjeten tat sodišču v Slov. Bistrici, kolesa pa lastnikom, ki sta našemu orožništvu, ki je nepridiprava tako hitro izsledilo, gotovo hvaležna.

Trebnje

Napredovanje. Iz 4. v 3. skupino II. kat. je napredovala učiteljica Ida Labernik, službojoča na šoli v Dol. Nemški vasi pri Trebnjem. Čestitamo!

Gasilsko slavlje. V nedeljo 5. julija bo priredilo tukajšnje prostovoljno in reševalno gasilno društvo svoje letno slavlje z veliko vrtno veselico. Vabljeni!

Kresovi. Na kresni večer so v mraku zaplatali po naši dolini kresovi. Prav velik je bil kres na starem sejmišču v Trebnjem, kjer je bila zbrana vesela družba Trebanjcev, ki so kresovali ob zvokih harmonike. Tudi po bližnjih holmih je plapolalo več kresov.

Zaključek šolskega leta. Na tukajšnji osnovni šoli in na šoli v Dol. Nemški vasi se zaključil pouk v soboto. Na Vidov dan bo slovesna sv. maša in razdelitev izpričeval učencem s svečano praslavo narodnega praznika.

Poroča. V nedeljo popoldne sta stopila pred oltar v Trebnjem g. Friderik Kužnik, posestnikov sin v Trebnjem in Pepca Sila, posestniška hči iz Pristave pri Trebnjem. Čestitamo!

Uspeh prednjač šole v Trebnjem. Preteklo nedeljo je tukajšnji aglini Sokol uspešno zaključil prvo prednjačko šolo za društvene prednjake-pomočnike. Izpitni komisiji je predsedoval župni načelnik br. Papež Ludvik iz Novega mesta. Člani komisije so pa bili br. Slibar Martin iz Toplice, br. Tomšič Hubert, Trebnje, br. dr. Ciril Dereani, Trebnje in br. Marjan Tratar, Trebnje. Navzoča sta bila tudi starosta br. Jakob Novak, Trebnje, in br. Dolfe Pavlin, Trebnje. Ze dopoldne je bila kratka konferenca izpitnega zbora. Takoj po konferenci so pa učenci delali pismene izpite v osnovni šoli. Tema je bila vadbena ura članov, članic, moškega, ženskega naraščaja ali pa moške in ženske dece. Kandidati so imeli dve uri za obdelavo teme. Po pismenih so se popoldne vršili takoj ustmeni teoretični in praktični izpiti. Komisija je bila stroga in je zahtevala posebno znanje Tyrševega telovadnega sestava. Vendar so pa vsi udeleženci izpit naredili, in sicer iz trebanjskega sokolskega društva Zupančič Cilka, Anica Kozjekova, Ida Labernikova, Bogo Zgajner, Rado Smit, Stanko Kožuh in Nande Srgan; iz mirnškega sokolskega društva Marica Veber in Olga Potočar; iz žužembskega sokolskega društva Anica Trpinova; iz mirenskega sokolskega društva Draga Kolenčeva; iz šentjanskega sokolskega društva Stana Verdri in iz šentvitskega sokolskega društva Franjo Kumer. Ti bratje in sestre bodo v jeseni napravili tudi župni prednjaški izpit v Novem mestu. Vsi oni bratje in sestre, ki so obiskovali ta tečaj v Trebnjem, pa niso zaradi prezaposlenosti delali izpita, naj se prijavijo v jesenskem roku. Tako je dana prilika i ostalim, da naredijo izpit in postanejo pomočniki društvenih prednjakov.

Moratorij in naša država

Včeraj smo na tem mestu podrobneje poročali o mednarodnem finančnem efektu ameriškega predloga in pri tem analizirali posamezne proračunske motive, ki se kažejo v posameznih državah. Pri tej analizi smo tudi opazili, da se nahajajo nemške reparacijske dajatve v nekem neposrednem razmerju z vojni dolgi države upnik. To razmerje je ustvarilo šele Youngov načrt, medtem ko Dawesova solucija ni poznala nikakih zadevnih odnosov. Youngov načrt predvideva 69 anuitet, plačljivih v dveh obdobjih od 37 in 32 let, to je od 1. 1929 do 1. 1988 v skupnem znesku 38.017 milijonov mark sedanje vrednosti, ki točno odgovarjajo anuitetam medzavezniških vojnih dolgov.

Naša anuiteta za l. 1931-32 znaša 79,3 milijone mark, kar predstavlja vrednost 1.070 milijonov dinarjev. Ta svota zadostuje za nemoteno vršenje naše anuitetske službe vojnih dolgov. V proračunskem letu 1929-30 je bilo za plačilo vseh anuitet določenih 895,5 milijonov dinarjev. Ta svota se je v naslednjem letu povečala na 1.016 milijonov dinarjev in je za tekoče proračunsko leto unesena z 1.220 milij. dinarjev. Ta poslednja postavka se je predvsem povečala vsled nove ureditve našega vojnega dolga Franciji.

Iz tega je razvidno, da je naš reparacijski delež že znatno manjši od vseh dajatev, ki jih

moramo plačevati našim upnikom. Čisti saldo, ki se kaže po odbitku dajatev za odplačila vojnih dolgov (pri čemur ne smemo vpoštevati drugih državnih dolgov), znaša par sto milijonov dinarjev letno, ki se uporabljajo za točno izvrševanje naše anuitetne službe, torej deloma tudi onih dolgov, ki ne tvorijo medsebojnega razmerja po Youngovem načrtu. Valed tega nam moratorij ne prinaša nikakih koristi, pač pa znatno škodo. V sedanjih časih gospodarskih kriz je ta škoda še prav posebno občutna. Zato je zelo verjetno, da se bo naše stališče v pogledu Hooverjevega predloga vsaj v finančno političnem pogledu ujemalo s stališčem Francije in onih držav, ki izkazujejo slične proračunske motive, ki jih mora nujno povzročiti ameriški predlog.

Drugo zelo važno in odločilno vprašanje pa je, kaj se bo zgodilo po preteku enoletnega odloga? Kakšne garancije so dane, da se iz tega provizorija ne stori definitivna solucija? To je tudi bistveno vprašanje, ki zanima francoske politične in nič manj tudi gospodarske kroge. Zato francosko javno mnenje povsem upravičeno zahteva po gospodarskih garancijah. Nemška veleindustrija in državna poštna uprava naj tvorijo potrebna jamstva, da se bo nemška reparacijska služba po enem letu zopet redno izvajala.

gandne svrhe. Vse zastarele naprave in neodgovarjajoče obrate je treba izločiti. Posebno je paziti, da ne kažemo ničesar, kar ni v skladu z higijeno blaga, prostorov in delavskih moči, ki so pri delu zaposlene.

Najbolj bi bilo, da bi take slike zbirali areški kmetijski referenti. Te slike bi se pošiljale Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, ki bi poskrbel, da bi v dobri opremljeni poslovalni razna tržišča la večale sloves našega blaga.

Gospodarske vesti

× Trgovinska pogajanja z Avstrijo. Dunajski ministrski svet se je bavil v zadnjem zasedanju z raznimi trgovinskimi vprašanji. 30. junija poteče trgovska pogodba z Jugoslavijo. Da ne pride do brezposodobenega stanja, se namerava obstoječo pogodbo provizorično podaljšati do 15. julija.

× Otvoritev naše tujkoprometne razstave na Poljskem. 24. t. m. je bila v Lvovu v prostorih industrijskega muzeja odprta naša tujkoprometna razstava. Razstava je vzbudila javnosti obilo zanimanja in bo našemu tujskemu prometu gotovo v znatni meri koristila. Predsednik poljsko-jugoslovanske lige profesor Nimicki, ki ima za uspešen potek razstave obilo zaslug, je predaval o lepoti naših krajev in pozval poslušalce na kar največji obisk našega Jadrana.

Borzna poročila

dne 25. junija 1931.

Deviana tržišča

Ljubljana, 25. junija. Amsterdam 22.765, Berlin 13.443, Bruselj 7.8805, Budimpešta 9.8767, Curih 1095.30—1098.30, Dunaj 7.9335—7.9635, London 274.93—275.73, New York 56.36—56.56, Pariz 220.53—222.53, Praga 167.09—167.89, Trst 295—297.

Zagreb, 25. junija. Amsterdam 22.765 bl., Dunaj 7.9335—7.9635, Berlin 13.443—13.445, Bruselj 7.8805—7.9005, Budimpešta 9.8767 bl., London 274.93—275.73, Milan 295.05—297.05, New York ček 56.36—56.56, Pariz 221.53 bl., Praga 167.09—167.89, Curih 1095.30—1098.30.

Curih, 25. junija. Beograd 9.125, Pariz 20.20, London 25.1025, New York 515.90, Bruselj 71.87, Milan 27.005, Madrid 48.70, Amsterdam 207.825, Berlin 122.47, Dunaj 72.48, Solija 8.785, Praga 15.2725, Varšava 57.78, Budimpešta 90.06.

Dunaj, 25. junija. Amsterdam 22.765, Atene 9.235, Beograd 12.5763, Berlin 168.78, Bruselj 99.09, Budimpešta 124.19, Bukarešta 4.2375, London 34.6113, Madrid 67.75, Milan 37.245, New York 711.20, Pariz 27.86, Praga 21.0663, Solija 5.1530, Stockholm 190.70, Kopenhagen 190.55, Varšava 79.89, Curih 137.90.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 25. junija. Drž. p. papirji: 7% inv. pos. 84.50—85.25 (85.84), vojna škoda 400—402 (400, 402), junij 401—402 (400, 402), julij 401 do 403 (401.50), dec. 401—403 (403, 404), 4% agr. obv. 45 d. 7% Bler. ar. 80—80.50 (80.50, 80, 80.25), k. 80.25—80.75 (80.50, 80.25), 8% Bler. 90.25—92, 7% pos. hipot. 80.25—81 (81), Begluške 62—63.25 (62.50). — Banke: Hrvatska 50—60, Praštediona 955—965, Union 165 do 167, Jugo 67—67.50, Ljublj. kred. 120 do 123, Medjunarodna 68 d., Narodna 6200—6900, Srbska 191—193. — Industrije: Sečarana Osijek 255—270, Trboveljska 249—254, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Nar. šum. 25 bl., Gutt. 115—120, Danica 65 d., Drava 235 do 236, Nar. mlina 15 bl., Isis 40—46, Dubrovačka 300 d., Jad. pl. 480, Oceanija 190 d.

Dunaj, 25. junija. Bankverein 15, Dunav-Sava-Adria 14.65, Prioritete 92.95, Trbovlje 33, Leykam 2.40.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu London 25. junija. 7% Blaire 79.50—80.50. New York, 25. junija. 8% Blaire 90—92, 7% Blaire 79.50—80.50, 7% pos. Drž. hip. banke 79.125—79.375.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena stalna, brez prometa.

Novi Sad, 25. junija. Oves: baški, sremski, slav. 180—185. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 2 vagona, koruza 17 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 1 vagon, oves 1 vagon. Tendenca neizpremenjena.

Budimpešta, 25. junija. Tendenca: prijazna. Promet: miron. Pšenica: jun. 14.40. K. rza: junij 13.25—13.88 (13.31—13.33), avgust

13.36—13.50 (13.45—13.46), maj 11.42—11.57 (11.42—11.43), trans. julij 10.70, avg. 10.90.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena mlačna, promet: tvaon bukvine in javorja.

Sokolstvo

župni zlet Sokolske župe Celje

Bližajo se veliki dnevi zleta Sokolske župe Celje 28. in 29. t. m. Glazija dobiva novo lice. Trodelna tribuna je že postavljena in bo v nekaj dneh gotova.

Ako bodo društva upoštevala dobljena navodila, bodo izostale vse pritožbe. V kratkih potezah podajamo ta navodila še tem potom.

Prehrana: Članstvo se bo prehranjevalo po raznih gostilnah na podlagi izkaznic, ki jih prejmejo vodniki na zletišču. Lastnovoljna prememba gostilne ni dopustna. Cena kompletne mu kosilu bo 10 in 12 Din. (Po izbiri govedina ali pečenka.) Naraščaj in deca se prehranjujeta v skupnih gostilnah na stroške župe. Vodniki morajo pri prihodu vlakov za kosila zbrani denar takoj oddati v zletni pisarni, kjer dobe nakazila. Upoštevali se bodo le prijave. Za ostalo članstvo, ki ne bo prijavljeno, prireditveni odsek ne prevzame jamstva glede prehrane. Opozorjamo, da bodo v gostilnah postreženi le oni, ki bodo imeli nakaznice.

Prenočišča pridejo v poštev le za tekmovalce in so društva dobila točna navodila. Kdor ni prijavljen ne bo dobil nakaznice.

Prevoz: Na glavni zletni dan vozi na progi Brežice—Celje dne 29. junija posebni vlak. Odhod iz Brežic ob 4. uri 55 min. Vsa društva so dobila točne vozne reče. Opozorjamo, da se morajo vsi udeleženci poslužiti le posebnega vlaka, ne izvenjši Zidani most, Radeče, Rimske toplice in Laško. Posebni vlak Celje—Velenje. V tega vstopajo društva na progi Polzela—Celje po dobljenih navodilih. Društva na progi Velenje—Smartno ob Paki vstopijo v redni vlak, ki vozi za posebnim.

Glede vrnitve bodo navodila na zletnem prostoru nabita. V splošnem veljajo navodila, ki smo jih pred dnevi poslali.

Imejte pred očmi, da bo na dan 29. junija prispelo v Celje nad 4000 oseb. Potrebna bo največja disciplina, ako hočemo, da se program razvije kakor to zahteva ugled Sokolstva. Vsak udeleženec mora vedeti, kaj mu je storiti.

Ministrstvo saobračaja je z odlokom št. 15965-31 odobrilo polovično vožnjo za vse udeležence. Vsak udeleženec kupi na izhodni postaji cel vozni list, ki velja na podlagi potrjena udeležbe na zletu za povratek. Zletne legitimacije oddajemo pravočasno na podlagi prijave udeležbe. Pozivamo vsa društva, da vzbudijo zanimanje za udeležbo posebno med kmečkim slojem. — Zdravo!

Slager 3 Din???

1501 b Vegova ulica 2

VI 12.694/31—1.

1511

Razpis

Mestno načelstvo Ljubljana razpisuje vsa dela za napravo novega železobetonskega Čevljarskega mostu pod Trančo.

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu Šolski drevored št. 2/II. nadstropje, vložišče med uradnimi urami. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti istotam do torka, dne 7. julija 1931 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 22. junija 1931.

VI 12.694/31—2.

1512

Razpis

Mestno načelstvo Ljubljana razpisuje vsa dela za prestavitve litoželeznega Čevljarskega mostu.

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu Šolski drevored št. 2/II. nadstropje, vložišče med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti istotam do torka dne 7. julija 1931 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 22. junija 1931.

Oglejte si

RAZSTAVO

IZDELKOV GRAFIČNIH VAJENCEV DRAVSKE BANOVINE

Odprta od 9. do 12. v posloplju Tehniške sred. šole (prif.) v Ljubljani in od 15. do 19. ure

V dneh od 24. do 30. junija 1931

Vstop prost!

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Nadlov pove uprava Jugoslovana

Sport

RAZPIS

kolesarske daljinske dirke za prvenstvo Dravske banovine za l. 1931, katere se vrši v nedeljo 5. julija t. l.

Proga: Ljubljana—Celje—Maribor, km 136-500.

Cilji: v Mariboru pri km 2—na Tržaški cesti (pri mestnem vodovodu).

Start v Ljubljani pri km 1-200 na Dunajski cesti (pred gostilno Kačič).

Start točno ob 6. uri zjutraj.

Skupna proga za Juniorje in Glavno skupino.

Nagrade: Prvorazredni: Prvak zmagovalec prejme naslov »Prvak Dravske banovine za leto 1931« in veliko srebrno (pozlačeno) kolajno. Drugi, tretji, četrti in peti srebrne kolajne. Časovne kolajne 30 minut za prvim.

Juniorji: Zmagovalec prejme naslov »Juniorski prvak Dravske banovine za l. 1931« in srebrno (pozlačeno) kolajno. Drugi, tretji, četrti in peti srebrne kolajne. Časovne kolajne 40 minut za prvim glavne skupine.

Splošna določila:

1. Vozi se po določilih dirkalnega pravilnika Koturskega Saveza kraljevine Jugoslavije.

2. Pravico starta imajo vsi člani klubov Dravske banovine, kateri so včlanjeni v zgorajšnjih Pododborih Koturskega Saveza kraljevine Jugoslavije.

3. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost ter se mora strogo držati cestno policijskega reda. Kolesa morajo biti opremljena z zvonce in rabljivo zavoro.

4. Eventuelni protest se ima prijaviti tekom 10 minut po prihodu na cilj vodstvu dirke proti vložitvi Din 30, katere vsota zapade v korist Saveza, ako se protest zavrne.

5. Dirkači se imajo javiti vodstvu dirke točno ob 5. uri 30 min. na startu.

6. Vrstni red prijav — je vrstni red na startu.

Pozor!

7. Prijave sprejemajo posamezni Pododbori. Prijavnina Din 5 za dirkača. Pododbori imajo oddati prijave s točno navedbo štev. licence in kategorije prijavljenca do 1. julija 1931 »Pokrajinskemu predsedstvu« v Ljubljani. Na poznejše dospelje prijave in na prijave brez prijavnine ter brez licenčne številke se nikakor ne bodo ozirali.

Dne 1. julija zaključena in končnoveljavna startna lista se bo takoj razmnožila ter razposlala vsem Pododborom.

8. Službene in kontrolne ure morajo biti uravnavane točno po železniškem času.

9. Dirkači morajo imeti vidne dirkalne številke.

10. Odredbam sportne komisije se je najstrožje pokoriti.

11. Dirka se vrši ob vsakem vremenu.

Sportna komisija: Pododbor »Maribor«, Pododbor »Ljubljana«, Pododbor »Triglavskega«, Pododbor »Celje«.

Rokoborbe v Mariboru

Mednarodne rokoborbe so končale v torek s sledečim rezultatom: Srečanje med Manojlovićem (Beograd) in Bognerjem (Madjarska) je po 25 minutah končalo neodločno. Borba Bellé (Bolgarija) : Frank (Nemčija) je bila v 45. minuti prekinjena. Tom Sayer (Južna Afrika) je v 46. minuti premagal Contaša (Sedmo-graška).

SK Gradjanski (Zagreb) v Mariboru

V soboto, dne 4. julija bo gostovalo v Mariboru odlično moštvo SK Gradjanskega. Odigralo bo z okrožnim prvacom ISSK Mariborom prijateljsko tekmo.

Atletik SK (Celje) : ISSK Maribor

Druga semifinlna tekma za prvenstvo LNP se vrši v Mariboru dne 5. julija.

Kolesarska dirka za prvenstvo Dravske banovine.

V nedeljo, dne 5. julija se vrši na progi Ljubljana — Maribor kolesarska dirka za prvenstvo Dravske banovine. Tekmovanja se udeležijo najboljši dirkači Dravske banovine in bo to ena od največjih prireditvev v letošnji sezoni.

Knežinja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30.—, v platnu vezan 35.—.

Naroča se pri upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče št. 4

Oglašuje

„Jugoslovana“

Kolesa 1422 po Din 1500.—

»CENTRA«

Ljubljana

Masarykova cesta

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, doblje v upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče 4.

Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpadne 17 na stvarno kazalo. Cena 1 Din.

Za poštino 1 Din v znakah. Naročite ga še danes, ker je zaga majhna.

Logavice, reke, vice, volne in bombaž

saajoene in v velikih listih pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Študentska ulica 14

Star 1931

Kultura

Slovenska pesem na Dunaju

(Od našega rednega poročevalca.)

Dunaj, 24. junija.

Sinoči smo doživeli na Dunaju lekom dobre- ga meseca že drugi večer, ko je slavila naša slovenska pesem v tej klasični »Stadt der Lie- der« prave triume. Dne 16. maja je imel svoj letošnji veliki koncert naš »Slovenski krožek« v Narodnem domu s tako izbrano umetniškim sporedom, da je bila sodbba le ena: s takim petjem morele Slovenci nastopiti tudi pred eli- to dunajske glasbene publike v velikem Kon- zertthausu. Škoda takega programa za tako ome- jeno število češkega Narodnega doma.

Drugi večer so nam priredili koncert ljub- ljanski pevci »Grafike«, ki so po sijajni turneji na Češkem večeraj popoldne prišli na Dunaj. Na severnem kolodvoru so jih sprejeli in pozdra- viji stanovski dunajski tovariši društva »Freie Typographia«, Slovenskega krožka, Udruženja jugoslovanskih žena in akademškega osrednje- ga društva »Sloga«, pa tudi zastopniki našega Poslanstva. — Zvečer je bil njim na čast pri- jezen v veliki dvorani Wimberger na Neubau- girtlu komers, ki sta ga oskrbela Typographia in Slovenski krožek. Vsi prostori so bili zase- deni in prav lep je bil pogled po tej družbi dunajskih Nemcev in Slovencev, nekako pol in pol vsakih. Došla je tudi odlična družba od Udruženja jugoslovanskih žena in uradnikov poslanstva, njim na čelu — vsled zaposlenosti u. poslanika po drugih reprezentacijskih dolž- nostih — glavni tajnik dr. Erhartič.

Ko je mešani zbor Typographije odpel obi- čajno mogočno pozdravno pesem, je pozdravil naše ljubljanske rojake predsednik Typogra- phije Hans Otter, a v imenu dunajskega Slo- venskega krožka in sploh vse jugoslovanske ko- lonije krožkov predsednik, ki je posebe nemški zahvalil številno navzoče članstvo Typographije za tako lepo uspešno skupno prireditev. Nato je zapel mešani zbor Typographije več pesmi, ki so mečno ugajale in so se nam zdele že višek pevske umetnosti, dokler niso nastopili pevci ljubljanske »Grafike«.

Naši pevci so nastopili trikrat pod vodstvom prof. Gröbminga in so zapeli: Adamičevo: Za- vrški fantje — Jerebovo: Peln roba — Marol- tovo priredbo narodne: Veljaski roben — Ada- mičevo: Serenado — Jerebovo: Pisanice — Mirkevo: Jutro — Gotovčev: Jadovanka. Vmes pa je nastopil še trikrat ljubljanski kvartet, ki je zapel kar devet pesmi. Vsaka je bila biser za se, vse zapelo s tako preciznostjo in ume- vanjem, da je bil uspeh popoln. Prof. Gröbming obvlada ves zbor z jako skromnimi in ljubki- mi gestami svojih rok in prijaznega obraza in kar vidi se mu, kako je on svoje stvari gotov, kako on svojim pevcem zaupa, kako jih ima v svoji polni oblasti. In peli so tako dovršeno, tako samozvestno, da so navdajali Slovence s ponosom in nepopisnim navdušenjem. Nemce pa z zadivljenjem, kajti tako lepega petja v tu- jem jim jeziku najbrže še niso slišali. Sloven- ska pesem je ta večer slavila na Dunaju zopet zaslužen triumf, kakršnega ni doživela od one- ga večera, ko je bila tu naša Glasbena Matica pred tremi leti v veliki dvorani Glasbenega društva.

Ob pavzi se je eden član Grafike — ime sem pozabil — v lepih besedah zahvalil Typogra- phiji in Slovenskemu krožku za tako lepo uspe- lo prireditev in se je zlasti zahvalil Slovenske- mu krožku z obljubo, da povedo v domovini, kako jih je sprejel v tem velikem tujem me- stu. Typographia je zapela še pesem v slovo, Grafika je istotako odgovorila in na to je me- šani zbor Typographije zapel vedno veličastno valčekovo »An der schönen blauen Donau«. S tem je bil oficijelni del končan, na kar je še naša vrla članica gdč. Vera Volkova svirala na klavirju razne naše pesmi in tudi take za po- skočne pete, ki so se tudi pridno sukale doli- nekje v kotu dvorane. Slovenci smo bili zadnji, ki smo se poslovili od Wimbergerja in naših ljubih gostov iz domovine. Hvala jim za tako sijajen večer slovenske pesmi na Dunaju, čast jim za dober sloves naše pesmi med tujim na- redem!

Radio

Ljubljana, petek, 26. junija. 12.15 Plošče (Od- lomki iz oper, uveture). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Prof. Niko Kuret: Smernice sodobnega ljudskega teatra (Oživljeni igralski načini). 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. 20.00 Go- spodinjska ura: gdč. Cilka Krek. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, poročila napoved pro- grama za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 27. junija. 11.45 Mladinska akademija s petjem in deklamacijami, ki jo priredi I. deklška osnovna šola (Sv. Jakob) v Ljubljani v proslavo Vidovega dne. 12.15 Plo- šče (Mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 A. Gornik: Oglejski patriarhi. 19.30 Ga. Ortha- ber: Anglesčina. 20.00 Vidov dan, predava dr. Karel Capuder. 20.30 Jugoslovanski večer. I. Salonski kvintet. 21.30 Samospevi g. Svetozarja Banovca. 22.00 Čas, dnevne vesti. 22.15 Harmo- nika solo, igra g. Stanko. 23.00 Napoved pro- grama za naslednji dan.

Zagreb, petek, 26. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Beo- grad. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba. Zagreb, sobota, 27. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Opera.

Beograd, petek, 26. junija. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 15.00 Solski Radio. 16.30 Plošče. 17.00 Narodne s kitaro. 17.30 Narodne s harmoniko. 18.00 Popoldanski kon- cert. 20.00 Predavanje. 20.30 Vokalni koncert. 21.00 »Ave Marija«; drama Peter Taelov. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Beograd, sobota, 27. junija. 11.30 Plošče. 12.35 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Vokalni koncert. 17.30 Popoldanski kon- cert. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Zagreb: opera.

Praga, petek, 26. junija. 11.30 Plošče. 12.30 Brno. 14.10 Plošče. 14.30 Radio orkester. 17.15 Plošče. 18.15 Moderni karteli. 20.00 Koncert go- lancev konservatorija. 22.15 Moravska Ostrava.

Službene objave

Razglasi osrednje vlade

1782

Eksploatacijska oddaja Bukovičke Banje v Arandjelovcu.

Ministrstvo za socialno politiko in na- rodno zdravje odda na drugi ofertalni lici- taciji dne 10. julija 1931. leta v eksploata- cijo Bukovičko Banjo v Arandjelovcu z izviri mineralne vode, kopališči, instalaci- jami, zemljiščem, zgradbami in vsemi pre- mišninami, po predpisanih pogojih za 50 let.

Pogoji za oddajo v zakup se dobe v mi- nistrstvu za socialno politiko in narodno zdravje za Din 50'— v ekonomskem od- delku.

O. Br. 11.066 od 18. junija 1931. leta iz obšega oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu.

Razglasi kraljevske banske uprave

VI No 11.810/22.

1777—3—1

Razpis.

Kraljevska banska uprava Dravske ba- novine v Ljubljani razpisuje na podstavi čl. 82 do 105. zakona o drž. računovod- stvu za bolnico za duševne bolezni v Ljub- ljani dobavo sledečih potrebščin:

1. 900 m gradla za žimnice;
2. 4000 m rjave, močne kotenine dvoje- ne širine za rjuhe in prevleke, 156 cm širine;
3. 1500 m blaga za telesne brisače, 50 cm širine;
4. 500 m Livre-gradla za srezniške plašče, 78 cm širine;
5. 400 komadov kocev iz čiste volne minim. teži 2 kg;
6. 3000 m rjave, mehke, 156 cm široke, 1a kotenine;
7. 700 m blačevine, 120 cm široke;
8. 3000 m Oxford-blaga 78 cm širine;
9. 1200 m močnega evilha za slamnjace, 120 cm širine;
10. 50 del. žepnih robcev;
11. 50 komadov servijetov;
12. 300 m blaga za ženske naglavne rute;
13. 560 parov čevljev, moških in žen- skih;
14. 450 m podloge za rokave in telov- nike;
15. 380 m podloge za suknjice;
16. 320 m konop. platna za ovirnice, 74 cm širine;

Vse našete dobave se izvrše franko zgo- raj navedena bolnica.

Licitacija se bo vršila v ponedeljek dne 13. julija 1931 ob 11. uri dopoldne v sobi št. 21 banske palače na Bleiweisovi cesti šte. 10.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100'— Din, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za opremo bolnice za duševne bolezni v Ljubljani«, je vložiti po pošti, osebno ali po pooblaščenju najkes- nejše na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje 1 uro pred pričetkom licitacije predpisano kavejco i. s. domači 10% ino- zemski pa 20% skupne vrednosti ponu- dene dobave pri blagajni finančnega od- delka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Po- nudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da na nje pristane. Event. vzorci se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Podrobni pogoji za dobavo so interesen- tom na razpolago pri ekonomatu kraljev- ske banske uprave proti plačilu Din 10'— za izvod.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 20. junija 1931.

*

Razglas.

Vsem sreskim načelstvom, sreski iz- postavi Škofja Loka, ter mestnim na- čelstvom Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj.

V zavod za slepo deco v Kočevju se sprejemajo v začetku šolskega leta 1931/32 slepi otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov.

Pogoji za sprejem:

1. da je otrok popolnoma ali toliko slep, da ni sposoben za obiskovanje normalne osnovne šole;

2. primerna telesna in duševna zmož- nost. (Od sprejema so brezpogojno izklju- čeni slaboumi, gluhoonemi in božjastni otroci, potem taki, ki so neozdravljivo bol- ni ali imajo pretežke telesne hibe, izvzemši slepote);

3. izpolnjeno sedmo leto starosti;

4. gojenci, katerih roditelji so zmožni plačevanja, morajo prispevati zavodu za oskrbo primerno preskrbovalnino, katere višino določi kraljevska banska uprava Dravske banovine. Če je dokazano ubožstvo, se preskrbina lahko zniža ali pa popol- noma izpregleda.

Gojenci dobivajo vso oskrbo v zavodu, vendar jih pa morajo oni, ki so jih dolžni preživljati, oskrbeti z obleko, obuvalom in perilom. S seboj v zavod morajo prinesiti sledeče potrebščine, ki morajo biti v do- brem stanju in zaznamovane in sicer, de- čki: 2 vrhnji obleki, klobuk ali čepico, zim- sko suknjo, 2 para čevljev, copate, 4 srajce, 4 spodnje hlače, 4 pare nogavic, 6 žepnih robcev, ščetko za zobe, krtačo za obleko in čevlje ter po možnosti dežnik; deklice pa: 2 vrhnji obleki, klobuk (čepico ali ruto), zimsko jopo ali plašč, 2 para čev- ljev, copate, 4 srajce, 4 hlače, 2 spodnji krili, 2 naprsni jopici, 2 predpasnika, 4 pare nogavic, 6 žepnih robcev, ščetko za zobe, krtačo za čevlje in obleko ter po mož- nosti dežnik.

Prošnje za sprejem gojencev v zavod je treba vložiti najkasneje do

dne 1. avgusta 1931

pri VI. oddelku kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani.

Prošnji je priložiti sledeče listine:

1. rojstni in krstni list,
2. domovnico,
3. zdravniško spričevalo uradnega (t. j. sreskega ali okrožnega zdravnika) v ka- terem naj bo navedena stopnja, vzrok in posledice slepote in izjava glede splošnega fizičnega in duševnega stanja, dalje, da otrok vsled slepote ni sposoben za obisko- vanje normalne osnovne šole;
4. morebitno šolsko spričevalo, če je otrok že obiskoval kako šolo;
5. potrdilo o cepljenih kozah;
6. ubožno spričevalo, ako so roditelji ubožni, ako pa niso ubožni, pismo, s ka- terem se zavežejo, da bodo redno plačevali preskrbovalnino, ki je določil kraljevska banska uprava;
7. potrdilo pristojnega davčnega urada o višini davkov, ki jih starši plačujejo;
8. družinski izkaz, izstavljen od župnega urada.

Prošnja je po čl. 44. zakona o zaščiti dece in mladine koleka prosta, ravnotako so dolžne pristojne oblasti po navedenem zakonu izstaviti vse potrebne listine (pri- lože) brezplačno in koleka prosto.

Obvestite občine in morebiti tudi šol- ska upravitelstva, da opozore prebival- stvo področnega sreza na običajni način o vsebini tega razpisa.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 20. junija 1931.

*

V. No. 2954/5.

1749—3—3

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske ba- novine v Ljubljani razpisuje za zgradbo železobetonskega mostu preko reke Krke na Krki

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 1. avgusta 1931. ob 11. uri dopoldne v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljub- ljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobi- vajo med uradnimi urami pri tehničnem oddelku kralj. banske uprave.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odo- brenega proračuna, ki znaša 279.489-51 Din. Podrobnosti razpisa so razvidne iz raz- glasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasi deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 18. junija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C 338/31—1.

1780

Oklic.

Tožeča stranka Kalan Ivana, posestnica v Sr. Bitnju šte. 59 je vložila proti toženi stranki Rakove Jožefa, mizarja sedaj ne- znanega bivališča radi 6175 Din 50 p. k opr. št. C 338/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 24. julija 1931 ob devetih pred tem sodiščem v izbi šte. 6 razpravna dvo- rada.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se poslavlja I. Rus, sodni oficijal v pok. v Kranju za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne na- stopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. II., dne 19. junija 1931.

*

A 32/27—10.

1770 3—2

Oklic dediču neznanega bivališča.

Gostečnik Lovrenc, prevzitar v Sv. Ra- degundi št. 43, je dne 31. januarja 1927. umrl. Poslednja volja se ni našla.

Gostečnik Franc, zapustnikov sin, kate- rega bivališče sodišču ni znano, se poziv- lja, da se tekom enega leta od danes na- prej zglaš pri tem sodišču. Po preteku te- ga roka razpravljal se bode zapuščina z ostalimi dediči in z gospodom Gostečnikom Luki, posestnikom v Sv. Radegundi št. 43, ki se je postavil za skrbnika odsotnemu Gostečniku Francu.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu, odd. I., dne 21. junija 1931.

Konkurzni razglasi

S 10/31—2.

1781

699.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini preza- dolženca Murko Mihaela, trgovca v Stu- dencih pri Mariboru, Vodnikova ulica št. 3. Konkurni sodnik dr. Kovča Franc, sod- nik okrožnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase Ravnika Aleksander, odvetnik v Mariboru. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 6. julija 1931 ob enajstih.

Oglasitveni rok do 6. avgusta 1931. Ugotovitveni narok pri imenovanem so- dišču dne 13. avgusta 1931. ob 11. uri, soba šte. 84.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 22. junija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

P N. 25.

1785

Razpis.

Krajevni šolski odbor v Gor. Vrhpolju pri St. Jerneju na Dol. razpisuje oddajo del za novo zgradbo osnovne šole v Gor. Vrh- polju.

Ofertalne podlage se dobe proti odškod- nini Din 150'— pri predsedniku kraj. šol. odbora v Gor. Vrhpolju g. Francu Kranju od dne 24. junija 1931 naprej.

Zapečatene, parvilo kolokovane ponud- be je vložiti pri predsedniku najkasneje do 12. ure dne 9. julija 1931.

Prepozno prispel, nepopolne ali neja- no izpolnjene ponudbe se ne bodo upo- števale.

Krajni šolski odbor si pridržuje pravico oddati dela po lastni uvidevnosti brez ozira na višino ponujene vsote.

Krajevni šolski odbor v Gor. Vrhpolju pri St. Jerneju na Dol., dne 24. junija 1931.

*

Stev. 6171/II.

1783

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpi- suje za na dan 6. julija 1931. ob 11. uri nabavo:

100 m² plohov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 23. junija 1931.

Razne objave

1744—3—3

Objava.

Podpisani podpreglednik fin. kontrole Lovšin Franjo javljam, da sem izgubil urad- no legitimacijo, izdano od Oblastnega in- špektorata finančne kontrole v Ljubljani z dne 30. marca 1925, št. 1912 ter legitima- cijo za polovično vožnjo po železnici iz- dano od direkcije državnih železnic v Ljubljani z dne 1. januarja 1930 št. 189797 ter jih proglašam za neveljavne.

Jesenice, 19. junija 1931.

Lovšin Franjo, s. r., podpreglednik fin. kontrole na Jesenicah. (Gorenjsko).

*

1784

Objava.

Izgubil sem šolsko odpustnico VI. raz- reda I. mestne deške osnovne šole v Ljub- ljani za leto 1921/22 na ime: Pogačar Igna- cij rod. iz Ljubljane.

Proglašam jo za neveljavno.

Pogačar Ignacij, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izviru, prepovedan.)

Potem pridejo tresavci. Njih roke, njih glave, njih obleke, njih telesa drgetajo, kot da bi se tresli še vedno pred grozo. Nobene moči nimajo, njih volja je ugasnila, mišičevje in živci so se uprli možganom, oči so pa postale tope in onemogle.

Enočki in enoroki porivajo pred seboj pletene vozičke z odejami iz voščenega sukna. V teh vozičkih sede najtežje ranjeni, ki morejo živeti samo še v stolih na kolescih. Med njimi pelje par mož ploščnat ročni voziček, kakršnega porablja mizarji za prevažanje posteljišč in rakev. Na njem sedi trup. Nič ni pokritega. Noge manjkajo, samo gornje telo nekega močnega moža je. Zastaven tilnik in širok, dober obraz z močnimi brkami ima. Glavo pokriva čepica. Lahko je, da je bil ta mož prevoznik pohištva. Poleg njega sloni napisna deska, na kateri stoji s krivimi črkami napisano — najbrže je sam napisal — »Tovariš, tudi jaz bi raje hodil.« Z resnim obrazom sedi ta mož na vozičku, samo v časih se upre na roke in se požene malo naprej, da si popravi sedež.

Mlad, bled človek brez golén in brez rok sledi temu vozičku. Kolena tiče v debelih ovojih iz usnja

124

in so podobna težkim podkvam. Tako nepojmljiv izgleda, da se ozre človek nehote pod voziček pred njim in se mu zdi, da morajo tam nekje stopati noge naprej. V štuli roke nosi na palici pritrjen napis. »Še mnogo tisočev od nas jih leži po bolnicah.«

Izprevod se pomika počasi po cestah. Kjer se premika tam nastane tiho. Na voglu Hakenstrasse se je moral za delj časa ustaviti. Tam preurejajo v neki hiši prostore za novo plesišče, zato je cesta skoraj zatvorjena s kupi peska, vozovi s cementom in ogredji. Med ogredji nad vhodom se že blešči napis v rdečih svetlobnih črkah: Astoria — zabavišče, Ravno pod tem napisom se je ustavil voziček s tistim trupom; čakati mora, da spravijo proč par železnih traverz. Temni žar napisa nad vrati se izliva čez obraz tistega trupa in ga barva somorno rdeče. Mož gleda molče, toda zdi se, da se pod odsevom luči napihuje obraz v strašni strasti in da se bo naenkrat z groznim krikom razletel.

Potem se začne izprevod zopet premikati naprej. Obraz trupa na vozičku se je izpremenil zopet v obraz prevoznika pohištva; bled obraz vsled po bolnicah prelitih dni in bled vsled bledih večerov. Hvaležno se smehlja ta obraz, ker mu je tovariš potisnil cigareto med ustnice. Tiho se premikajo skupine po cestah, brez klicev, brez ogorčenja, mirno, samo tožba in ne obtožba — oni vedo, da kdor ne more več streljati, ta tudi ne more pričakovati preveč premoči. Do magistrata bodo šli, tam bodo nekaj časa stali, kak taj-

nik jim bo nekaj govoril, potem se bodo razdružili in posamič se bodo vrnili v svoje sobe, v svoja tesna stanovanja, k svojim bledim otrokom in k sivi bedi — Brezupni, jetniki usode, ki so jo drugi zanje podnetili.

*

Zemlja diši po pomladi in vijolicah. Izpod vlažnega listja brste na dan zvončki. Brazde njih se leskečejo visoletno. Šli smo po gozdnem potu. Willy in Kosole naprej, Valentin in jaz pa za njima. Kosol nam je posodil svoj novi avtomobil. Sam ni šel z nami, ker ni imel časa. Včeraj je kupil hišo, danes si pa hoče zasigurati paket akcij nekega podjetja. Mnogo denarja zasluži, ker padec marke vpliva zelo ugodno na njegove kupčije. Vozil nas je njega šofer.

»Kaj pa prav za prav počenjaš Valentin?« sem vprašal.

»Po sejnih se vlačim z neko gugalnico,« mi je odvrnil.

Začuden sem pogledal. »Od kdaj?«

»Že precej časa. Tista moja partnerica pri plesu me je pustila na cedilu. Zdaj pleše v nekem baru. Foxtrot in tango. To zahtevajo dandanes. Za kaj takega pa tako stara komisna pokveka kot sem jaz ni dovolj fina.«

»Pa ti tista gugalnica kaj donša?« sem vprašal.

Odkimal je. »Pusti to! Za živeti premalo, za umreti preveč! Tako sem prišel na psa, Ernest. Kje pa tiči Jupp sedaj?«

Zmignil sem z rameni.

Slika Goethe-jevega očeta

Neki dunajski zgodovinar je našel v neki privatni zbirki slik tudi sliko očeta velikega nemškega pesnika Goethe-ja.

Inženjerji — delavci

V Nemčiji vlada silna brezposelnost. To pa ne zadeva samo navadnih delavcev, ampak v prvi vrsti šolane ljudi, zlasti inženjerje. Diplomiranih inženjerjev je v Nemčiji na tisoče, do službe jih pa pride le malo, ker so skoraj vsa mesta zasedena.

Ta položaj je pa sedaj izkoristilo ogromno podjetje »I. G. Farben-industrie« s tem, da je zaposlilo v svojih podjetjih 500 inženjerjev kot »navadnih delavcev«.

Ta korak ogromnega podjetja pa je izzval hud odpor v vrstah organiziranih delavcev. Odpor pa ni nič pomagal, ker so vsi štrajki propadli. Inženjerji so ostali na svojih mestih in delajo »navadnim delavcem hudo konkurenco, ker zanje ne veljajo nobene tarife in druge pogodbe.

Ta pojav dokazuje, kako zelo se je miselnost nemških šolanih ljudi izpremenila pod silnim pritiskom žalostnih gospodarskih razmer. Za nemške šolane ljudi ne velja več beseda »stanu primerno življenje«, ampak gre le še za suh vsakdanji kruh. Časopisje pa s strahom piše o bližajoči se inženjersko-proletarski armadi, ki bo vsak čas preplavila vse industrije v Nemčiji.

Milijonar Vanderbilt strelja na ljubimca svoje žene

Amerika ima zopet svojo veliko senzacijo: Milijonar Vanderbilt, potomec ene od najbogatijših ameriških rodbin, je obtožen zaradi poskušene umora doždevnega ljubimca svoje žene.

Stvar se je dogodila v mestu Reno, kamor se hodijo nezadovoljni zakonci iz vseh delov Združenih držav ločevati. Tam je namreč za ločitev zakona dovolj, da oba dela po preteku nekega roka izjavita, da početa več skupaj živeti. Za različne zabave je v mestu Reno dovolj poskrbljeno, da se bogata gospoda ne dolgočasi in na moralo tudi ne gledajo preveč. Tudi Vanderbilt in njegova žena sta prišla v Reno zaradi nameravane ločitve in ta okolnost dela celo zadevo še zanimivejšo: mož strelja na ljubimca svoje žene, od katere se hoče ločiti!

Takrat, ko sta čakala Vanderbilt in njegova žena v Reno na ločitev, se je mudil tam tudi neki slikar. Ta se je slučajno na ulici ozrl za Vanderbiltovo soprogo. To je Vanderbilta tako razkačilo, da je potegnil revolver in na slikarja streljal. Zadel ga pa ni. Zato ga obtožujejo le zaradi nameravane umora.

Prvi let preko Alp z letalom na veter

Letalec Günther Groenhoff je pred nekaj dnevi preletel progo od Jungfrau-sedla pa do letališča Interlaken-a z brezmotnim letalom. Letalo »Faknir« je doseglo višino 3400 metrov. Na desni strani slike vidimo odtrgan del višinskega krmila.

Voščene sveče zopet moderne

V imenitnih rodbinah se uveljavljajo v najnovejšem času zopet voščene sveče in to tudi v stanovanjih, kjer imajo elektrike ali plina v izobilju. Pravijo namreč, da je električna luč vse preveč mrzla in mrtva, da domačini in gostje kar ne morejo priti v dobro voljo, dočim so voščene sveče nekaj živega in toplega, kar tudi človeka ogreje in vzbuja v njem dobrodejen čut prijetne domačnosti.

Sveče postavljajo v svetilnike, te pa okrase z rožami in vencami, toda ne preveč, ampak umerjeno, da okras ne dela vtisa preobloženosti. Razsvetljava z voščenimi svečami pa je priljubljena tudi zaradi prijetnega vonja, ki ga širijo goreče voščene sveče, ob enem pa izgleda taka razsvetljava starinsko-svečana.

Voščene sveče prižigajo posebno radi ob raznih rodbinskih svečanostih ali pa na čast posebno milim gostom in rodbinskim prijateljem. Pravijo, da je taka razsvetljava posebno primerna za popoldanske čajanke ali pa zvečer, ker je luč sveč mnogo mirnejša, tišja in milejša kakor pa ostra električna svetloba.

V Nemčiji vedno manj porok

Število porok pada v Nemčiji od leta do leta, število za ženitev godnih moških in žensk pa je od leta do leta višje. To dokazuje statistika.

L. 1929. je bilo v Nemčiji 589.611 porok, leta 1930. pa le še 562.491. Posebno je padlo število porok v drugi polovici l. 1930.

Število porok vpliva seveda kolikor toliko tudi na število porodov. Tudi to število stalno pada. Večina statističarjev je mnenja, da je vzrok tega pojava silna gospodarska kriza in brezposelnost, ker se nihče ne mara poročiti, dokler ne ve, kako bo samega sebe preživljal.

Davek na mačke

V Litomericah na Češkem je sklenil občinski svet tudi mačke obdavčiti. Mačke so se bile namreč v mestu tako razmnožile, da so uničile skoro vse tiče v mestu in v okolici. V nekaterih rodbinah so redili kar po 15 mačk. Zato so sklenili, da morajo lastniki plačati za vsakega mačka po 10 čeških kron davka.

Alkohol in čaj v Angliji

Zadnja leta opažajo v Angliji, da pijejo ljudje vedno manj alkoholnih pijač, čaja pa vedno več. Angleži porabijo skoro 70 odstotkov vsega čaja, kar ga pridelajo na svetu; in vsakega prebivalca Anglije pride na leto 9 in ena četrtna funta čaja. Leta 1911. pa je prišlo na osebo le 6 in pol funta čaja, torej se je poraba čaja znatno zvišala. Današnji Anglež popije povprečno po 7 škodelic čaja na dan in trgovina s čajem je v Angliji silno razvita. Družba »Wholesale-society« je prodala l. 1920. 46 milijonov funtov čaja, l. 1924. že 54 milijonov funtov, l. 1930. pa 90 milijonov funtov. To pod-

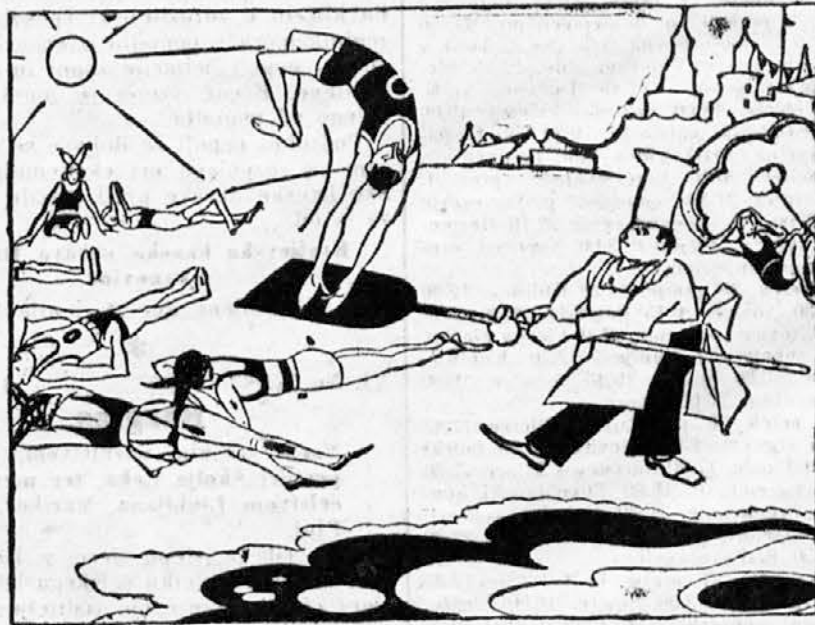
jetje ima lastne čajne nasade v Indiji in na otoku Cejlonu; kakovost tega čaja prav nič ne zaostaja za najboljšimi kitajskimi vrstami. To podjetje lahko dobavi manjšim trgovcem na teden do 700.000 funtov čaja.

Največji sod na svetu

Monakovska sodarja Josip in Alojzij Dorn sta izdelala sod, ki je prez dvoma največji lesen sod na svetu. Sod meri 87.935 litrov. Sod ni namenjen za pivo, ampak za vino.

Wimbledon — raj za tenis

Na teniškem igrišču v Wimbledonu so se začele v ponedeljek mednarodne teniške tekme. Naša slika je posneta z letala.

Humor

Uprava kopališča da kopalce vsako uro dvakrat obračati z lopatami, da jih solace po vsem telesu enakomerno opali.